**********MIXED ADC 606
S63 P1 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
May 7, 2003
Vol. LXXXIV

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, GEGUŽĖS- MAY 7, 2003

NEWSPAPER - **DO NOT DELAY** - Date Mailed 05-06-03

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 88
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Mintys apie motiną; iš Kauno „Aušros" draugovės veiklos; penkeri metai be brolio Vlado.
2 psl.

„Kaukių baliui" pasibaigus; ar NATO valstybės patvirtins Lietuvos pakvietimą; Sapard, kaip repeticija.
3 psl.

Laiškai, nuomonės, komentarai; naujienos iš šeimininkių kertelės; ką rašo Estijos ir Latvijos laikraščiai; knygos sutiktuvės.
4 psl.

Dėl alkoholio gamybos privatizavimo.
5 psl.

Prel. dr. Juozą Prunskį į Amžinuosius namus palydėjus; artėja „Žaltvykslės" premjera. XII MKS atidarymas.
6 psl.

Sportas

*** Tris medalius — du aukso ir vieną bronzos** — tarptautiniame laisvųjų imtynių jaunių turnyre Vokietijoje iškovojo Lietuvos sportininkai. Svorio kategorijoje iki 58 kg nenugalimas buvo klaipėdietis Edgaras Voitechovskis. Aukso medalį pelnė ir jo komandos draugas Mindaugas Rumbutis (85 kg). Trečiąją vietą svorio kategorijoje iki 54 kg užėmė Valdas Visagorskis.

*** Lietuvos oro balionų skraidintojas,** marijampolietis Rimas Kostiuškevičius pirmąkart tapo atvirojo Lenkijos karšto oro balionų čempionato nugalėtoju. Prestižinėse varžybose, kuriose dalyvavo 40 lakūnų iš įvairių Europos valstybių, lietuvis surinko 8,066 taškus ir daugiau nei 200 taškų aplenkė antrą vietą užėmusį vengrą Zoltan Nemeth (7,828 tšk.).

*** Lietuvos bokso federacija** (LBF) Prancūzijoje pakviesta į kuriamą naują tarptautinę sporto organizaciją — Europos Sąjungos valstybių bokso asociaciją, o LBF prezidentui Vladui Laurinavičiui pasiūlyta joje užimti viceprezidento pareigas.

Naujausios žinios

*** Lietuvos balsą ES girdės, jei jis bus konstruktyvus,** sako Švedijos premjeras.

*** Prezidento rinkimų kampanijos „architektas"** Aurelijus Katkevičius tapo jo patarėju.

*** Kauno klinikoms padovanota moderni** akių glaukomos diagnostikos aparatūra.

*** Nedarbas Lietuvoje balandį sumažėjo** iki 10.8 proc.

*** Lietuva priekaištauja Latvijai,** kad nepripažįsta Lietuvos draudimo dokumentų.

*** Referendume dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje jau balsavo** per 100,000 rinkėjų.

Baltijos valstybės svarsto su kuo vykti į Iraką

Vilnius, gegužės 5 d. (BNS) — Vokietija nedalyvaus tarptautinėje taikos stabilizavimo operacijoje Irake, teigia Vokietijos užsienio reikalų ministras Joschka Fischer.

„Lenkija nusprendė dalyvauti geros valios valstybių koalicijoje. Mes nesame šios koalicijos dalis", sakė J. Fischer antradienį Vilniuje, kur atvyko su vienos dienos vizitu dalyvauti susitikime su Baltijos valstybių užsienio reikalų ministrais.

Pagal JAV parengtą Tarptautinių saugumo pajėgų Irake planą, vienam iš keturių taikos palaikymo sektorių Irake vadovaus Lenkija. Praėjusią savaitę Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski interviu Prancūzijos dienraščiui „Le Monde" sakė, kad Lenkija į Iraką ketina nusiųsti maždaugiau 1,500 karių, kurie padės užtikrinti saugumą viename iš trijų valstybės regionų.

„Tai yra Lenkijos sprendimas. Mūsų sprendimas yra 'ne'. Aš negaliu to komentuoti", sakė J. Fischer.

Vokietijos URM vadovas pažymėjo, kad Vokietija padarė svarų įnašą kitose taikos palaikymo operacijose — Balkanuose, Afganistane.

Lietuvos UR ministras Antanas Valionis sakė, kad Lietuva, kaip būsimoji „atsakinga Europos Sąjungos ir NATO narė, dalyvauja taikos palaikymo operacijose įvairiose pasaulio dalyse". „Taip pat dalyvaus ir Irake", sakė A. Valionis. „Nematau priežasčių, kodėl Lietuva negalėtų vykti kartu su Lenkija", sakė ministras.

Estijos užsienio reikalų ministrė Kristiina Ojuland pažymėjo, kad Estija yra koalicijos Irake narė, ir trečiadienį Estijos parlamentas apsispręs dėl 55 Estijos karių siuntimo į Iraką. Pasak ministrės, ar dalyvauti Lenkijos grupuotės sudėtyje, Estija dar nėra apsisprendusi.

Latvijos užsienio reikalų ministrė Sandra Kalnietė pažymėjo, kad Latvija po trijų savaičių nusiųs 64 žmones į Iraką.

Vokietijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos užsienio reikalų ministrai (iš kairės): Joschka Fischer, Kristiina Ojuland, Sandra Kalnietė ir Antanas Valionis. **Tomo Bauro** (ELTA) nuotr.

Lietuviai bus šiltai sutikti Europos šeimoje

Vilnius, gegužės 6 d. (BNS) — Vokietijos parlamento Žemieji rūmai — Bundestagas — artimiausiu metu „be jokių klausimų" patvirtins Lietuvos stojimo į NATO ir Europos Sąjungą sutartis, antradienį Vilniuje pareiškė Vokietijos užsienio reikalų ministras Joschka Fischer.

„Negaliu jums pasakyti tikslios datos, tačiau, jei teisingai prisimenu, tai bus netrukus. Nėra jokių klausimų, ar tai bus patvirtinta", sakė J. Fischer.

Pernai lapkritį į NATO pakviesta Lietuva prisijungimo protokolus pasirašė kovo 26 dieną, jų tvirtinimas visose NATO valstybėse narėse turi pasibaigti kitų metų pavasarį.

Tuoj po to Lietuva prisijungtų prie Vašingtono sutarties ir 2004 metų gegužę planuojamame NATO valstybių narių vadovų susitikime taptų visateise sąjungos nare.

J. Fischer pažymėjo, kad netrukus Lietuvoje vyksiantis referendumas dėl narystės ES yra istorinis sprendimas ne tik Lietuvai, bet ir visai Europai. „Mes linkime mūsų bičiuliams lietuviams visa ko geriausio ir laukiame Europos šeimoje", sakė J. Fischer.

Baltijos valstybių kariuomenių vadai susipažino su JAV karo laivynu

Vilnius, gegužės 6 d. (Elta) — Lietuvos, Latvijos bei Estijos kariuomenių vadai — generolas majoras Jonas Kronkaitis, admirolas Gaidis A. Zeibots ir viceadmirolas Tarmo Kouts pirmadienį lankėsi JAV (JAV) karinio laivyno bazėse Texas valstijoje.

Apsilankyti Amerikoje ir susipažinti su jos karinių pajėgų pagrindiniais štabais Baltijos valstybių kariuomenių vadus pakvietė JAV jungtinio štabo viršininkų komiteto pirmininkas, vyriausiasis kariuomenės vadas generolas Richard Myers.

Kaip pranešė Lietuvos gynybos atašė JAV ir Kanadai, lydintis kariuomenės vadą, pulkininkas leitenantas Gediminas Grina, šio vizito metu aukštieji kariniai vadai jau susipažino su JAV karo laivyno minų karybos valdyba, esančia Corpus Christi karo laivyno oro bazėje.

Svečiams buvo papasakota apie JAV karo laivyno išminavimo užduotis ir darbus Persijos įlankoje, taip pat pristatytos **Nukelta į 5 psl.**

Šiluvos Madona sugrįžta į Didįjį bazilikos altorių

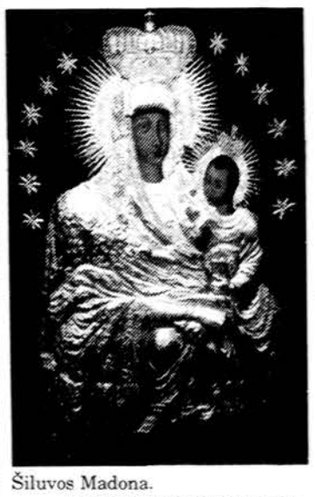

Šiluvos Madona. **Sauliaus Venckaus** (ELTA) nuotr.

Vilnius-Šiluva, gegužės 6 d. (Elta) — Stebuklingoji Šiluvos Madona sugrįžta į šio žemaičių miestelio Švenčiausiosios Mergelės Marijos Gimimo bazilikos Didįjį altorių.

Po dvejus metus trukusio labai sudėtingo ir sunkaus darbo Lietuvos dailės muziejaus Prano Gudyno muziejinių vertybių restauravimo centre užbaigti Šiluvos bazilikos altoriaus paveikslo „Dievo Motina su Kūdikiu" tyrimai ir restauracija. Antradienį, prieš kelionę į Šiluvą, paveikslas buvo rodomas Restauravimo centro salėje.

Dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys priminė, kad tai jau antras čia restauruotas tokios didžiulės vertės sakralinio meno kūrinys — popiežiaus karūnuotas Dievo Motinos paveikslas. Prieš istorinį Jono Pauliaus II vizitą į Lietuvą buvo restauruotas Vilniaus Aušros vartų Marijos paveikslas. Jį, kaip ir dabar Šiluvos Madonos paveikslą, restauravo aukščiausiosios kategorijos tapybos restauratorė Janina Bilotienė su didele grupe kitų sričių specialistų.

Pašalinus penkis užtapymų sluoksnius, nepakartojamas 17 amžiaus Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslas, pasak restauratorių, sušvito visu savo žavesiu, atskleidė pirmapradę meninę ir sakralinę vertę.

Iš esmės restauruoti ir patys vertingiausi menine prasme Lietuvoje šiuo metu esantys paveikslo aptaisai, gaminti 1674 metais **Nukelta į 5 psl.**

Nidos paplūdimiui vėl įteikta Mėlynoji vėliava

Palanga-Nida, gegužės 6 d. (Elta) — Nidos paplūdimys atitinka aukštus aplinkosaugos ir paslaugų kokybės reikalavimus — tai liudijančią Mėlynąją vėliavą antrus metus iš eilės jam suteikė tarptautinio Aplinkosauginio švietimo fondo (FEE) Tarptautinė Mėlynosios vėliavos Priežiūros taryba.

Pirmą kartą paraišką dėl įvertinimo pateikusiam Palangos miesto savivaldybės Botanikos parko paplūdimiui kol kas suteiktas tik Mėlynosios vėliavos pažymėjimas.

Vieneriems metams Nidos paplūdimiui šiemet vėl suteikiama Mėlynoji vėliava reiškia, kad jis atitinka aukščiausią paplūdimio aplinkosauginės ir paslaugų bei aptarnavimo kokybę.

Mėlynosios vėliavos įvertinimas pasaulyje yra teikiamas jau 16 metų, projektas yra vykdomas 27 valstybėse.

Importo iš Europos Sąjungos banga Lietuvai negresia

Vilnius, gegužės 6 d. (BNS) — Lietuvai tapus Europos Sąjungos (ES) nare, importo struktūra neturėtų keistis — tarp valstybių kandidačių Lietuva iš ES importuoja mažiausiai (44.1 proc. bendro importo).

Tai paneigia nuogąstavimus, kad Lietuva bus užversta Europos valstybių produkcija, o vietiniai gamintojai nepajėgs konkuruoti.

Lietuva mažiausiai importuoja iš ES pirmiausiai dėl to, kad mūsų verslininkai žaliavų ieško Nepriklausomų valstybių sandraugos (NVS — buvusios Sovietų Sąjungos) valstybėse, antradienį rašo dienraštis „Lietuvos rytas".

Tačiau, Lietuvai tapus ES nare, situacija gali visiškai pasikeisti. Dėl atsiradusių muitų Europos produkcija gali būti pigesnė nei NVS valstybių.

„Lietuvai patekus į ES, kai kurių žaliavų įvežimas iš NVS gali tapti komplikuotas. Pavyzdžiui, kai kurioms plieno rūšims muitas išaugs 40 proc., todėl ES produkcija taps net pigesnė", sakė Ūkio ministerijos Užsienio prekybos departamento direktorius Rimantas Šegžda.

Daugiausiai iš ES importuoja Slovėnija (67.7 proc.). Iš artimiausių Lietuvos kaimynių nuo jos mažiausiai atsilieka Lenkija (61.4 proc.). Didžiausia perkamoji galia tarp artimiausių Lietuvos kaimynių taip pat yra Lenkijoje, kurią pagal šį rodiklį lenkia Slovėnija, Čekija ir Kroatija.

„Lietuvoje perkamumas pakankamai žemas, todėl naivu tikėtis milžiniško importo šuolio. Manau, jog mes ir toliau liksime mažiausiai iš ES importuojanti valstybė", teigė Lietuvos pramonininkų konfederacijos Ekonomikos ir finansų departamento direktorius Andrius Nikitinas.

Vilniaus valdžia sudarė laikinas paliaubas

Vilnius, gegužės 6 d. (BNS) — Į krizę Vilniaus miesto savivaldybę įstūmę politikai sudarė laikinas paliaubas — opozicijos ir valdančiosios daugumos atstovai sutarė bent porą savaičių bendrai spręsti svarbius sostinei klausimus ir prabilo apie galimybę sudaryti platesnę koaliciją.

Pasak dienraščio „Respublika", pirmadienį viešbutyje „Radisson SAS Astorija" opozicijos pasiūlymu vyko į Vilniaus miesto tarybą išrinktų partijų atstovų susitikimas, posėdyje nedalyvavo tik Lietuvos lenkų rinkimų akcijos atstovai bei „suspenduotasis" meras, socialdemokratas Gediminas Paviržis.

Susitikime Vilniaus miesto tarybos daugumos ir opozicijos atstovai sutarė bendrai valdyti miestą. Artimiausiu metu bus surengta partijų seniūnų sueiga, **Nukelta į 5 psl.**

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

Paryžius. „Didžiojo aštuoneto" valstybės — Didžioji Britanija, Kanada, Prancūzija, Vokietija, Italija, Japonija, Jungtinės Valstijos bei Rusija — pirmadienį sutarė įvesti naudojant šiuolaikines technologijas pagamintą pasą siekiat stiprinti kovą su terorizmu, tačiau Didžioji Britanija įspėjo neskubinti sprendimų, nors JAV nustatytas terminas baigiasi 2004 metų spalio mėnesį. Tapatybės dokumentuose galėtų būti saugoma informacija apie pirštų atspaudus, rainelę bei dokumento savininko nuotrauka. „Didžiojo aštuoneto" valstybės mano, jog dėl panaudotų šiuolaikinių technologijų nusikaltėliams ir teroristams taps sunkiau pavogti žmonių tapatybes. Tačiau Britanijos vidaus reikalų sekretorius David Blunkett išreiškė susirūpinimą, kad jei projektas nebus tinkamai įgyvendintas skubant įvesti naujus pasus, tai gali neigiamai paveikti turizmą bei prekybą.

Londonas. Jauniausiuoju Britanijos praėjusio šimtmečio ministru pirmininku 1997 metais tapęs Tony Blair antradienį švenčia savo 50 metų jubiliejų, pamažu rimstant aistroms dėl karo Irake, dėl kurio jis ant kortos buvo pastatęs visą savo politinę karjerą. Nuoširdžiai religingam T. Blair JAV vadovaujamas karas siekiant nuversti Irako prezidentą Saddam Hussein tapo moraliniu reikalu, kuris jį supriešino su daugeliu paties vadovaujamos partijos parlamentarų, visuomenės nuomone, ir, jo paties nuostabai, religiniais vadovais.

Viena. Antradienį Austrijoje prasidėjo didžiausias šioje valstybėje per pastaruosius 50 metų visuotinis streikas. Profesinių sąjungų konfederacijos paraginti dauguma darbuotojų protestuoja prieš pensijų reformas, kuriomis siekiama padidinti pensinį amžių ir sumažinti išeitines išmokas. Streikas surengtas praėjusį mėnesį nutrūkus deryboms tarp Austrijos vyriausybės ir vienos įtakingiausių Austrijos profesinių sąjungų federacijos (OeGB).

JAV

Vašingtonas. Prancūzija slapta parūpino pasus Saddam Hussein režimui žlugus nuo amerikiečių pajėgų bėgantiems Irako pareigūnams ir leido jiems pasprukti į Europą, antradienį rašo dienraštis „The Washington Times". Prancūzijos ambasada paneigė šią informaciją ir pavadino ją klaidinga. Kaip rašo dienraštis, JAV pareigūnai labai supyko iš žvalgybos šaltinių sužinoję, kad Prancūzijos diplomatai Sirijoje išdavė pasus tam tikram skaičiui Saddam Hussein sąjungininkų.

Vašingtonas. NATO dar nežino, ar imsis kokio nors vaidmens pokario Irake — šis klausimas tikriausiai nebus išspręstas, kol padėtis netaps aiškesnė, pirmadienį sakė NATO generalinis sekretorius George Robertson. Klausimas dėl NATO vaidmens Irake buvo iškeltas per sąjungos užsienio reikalų ministrų susitikimą, kuris praėjusį mėnesį įvyko Briuselyje, sakė generalinis sekretorius.

Vašingtonas. Jungtinės Valstijos antradienį pakartotinai įspėjo savo piliečius saugotis prieš juos nukreiptų teroristinių išpuolių Artimuosiuose Rytuose, nors po karo Irake įtampa regione mažėja, sakoma Valstybės departamento pareiškime. „Gauta patikimos informacijos, kad teroristų grupuotės gali rengti išpuolius prieš JAV interesus Artimuosiuose Rytuose", sakoma pareiškime. Ankstesnis JAV piliečius dėl kelionių į Artimuosius Rytus perspėjantis pareiškimas buvo paskelbtas kovo 19 dieną, likus kelioms valandoms iki karo Irake pradžios.

New York. Prieš pat prasidedant amerikiečių bombardavimams Bagdade, vienas nuversto Irako prezidento sūnų Qusay Hussein pasiėmė iš valstybės Centrinio banko milijardą dolerių, antradienį praneša laikraštis „The New York Times", remdamasis nenurodomais šaltiniais Irake. Jis pažymi, jog tai — „vienas didžiausių istorijoje banko apiplėšimų". Pagal šią prielaidą, finansiniai šios operacijos motyvai neaiškūs, taip pat nežinoma, kur dabar yra šie pinigai. Spėjama, kad jie pergabenti per Siriją ir gali būti panaudojami Saddam Hussein šalininkų kovai su JAV. Irako veikėjas, kurio pavardė nenurodoma, papasakojo laikraščiui, jog prezidento sūnus drauge su asmeniniu patarėju atvyko į banką su Saddam Hussein laišku, kuriame buvo leidžiama paimti pinigus. „Kai gaunamas Saddam Hussein įsakymas, jis vykdomas nesvarstant", cituoja autorius pašnekovo žodžius. 900 mln. dolerių 100 dolerių banknotais ir 100 mln. eurų buvo sukrauti į tris sunkvežimius per 2 valandas. Tai įvyko kovo 18 dieną.

Vašingtonas. JAV ketina šią savaitę paleisti daugiau kaip 10 Afganistane į nelaisvę paimtų žmonių, kurie yra laikomi JAV karinio jūrų laivyno Guantanamo bazėje Kuboje. Tarp paleidžiamų asmenų gali būti paauglių, apie kurių paleidimą pradėta kalbėti prieš kelis mėnesius.

IRAKAS

Bagdadas. Pirmoji skubios Europos Sąjungos (ES) humanitarinės pagalbos oro siunta Bagdadą turėtų pasiekti trečiadienį vakare. Tai bus dalis 100 mln. eurų humanitarinės pagalbos, kurią ES praėjusį mėnesį nusprendė skirti Irakui 2003 metais.

RUSIJA

Maskva. Irako judėjimo „Nacionalinė santarvė" vadas Iyad Allawi mano, kad sutartys, kurias sudarė Rusijos bendrovės **Nukelta į 5 psl.**

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė
2652 W. 65 Street
Chicago, IL 60629
Tel. 773-476-7089

MINTYS APIE MOTINĄ

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse plaukė laivas.
Aš pasirėmiau aukštai ant
stiebo,
Ir daina įsišaknyjo širdyje.
Alfonsas Nyka-Niliūnas

Pats pirmiausias kūdikio žodis, pats lengviausias, gražiausias ir skambiausias žemėje yra „mama"!

Apie motiną eiliavo visi poetai, apie ją dainavo visų tautų liaudys ir muzikai, apie ją kalbėjo ir tebekalba išminčiai — filosofai ir teologai.

„Ranka, kuri supa lopšį, valdo pasaulį", — pasakė Servantes. O ir kiti apie motiną kalbėjo pagarbiai ir mylinčiai:

— Už visa tai, kuo aš esu ar tikiuosi būti, esu dėkingas savo angeliškai motinai.
A. Lincoln

— Motina yra vaiko genijus.
G. W. Hegel

— Motina visada atleidžia, tam juk ji atėjo ir į pasaulį.
A. Dumas

— Gera motina verta šimto mokytojų.
V. Hugo

— Motina, reikia bučiuoti kiekvieną žemės pėdą, kurią yra palietusi tavo koja.
H. Heine

— Joks gausumo ragas negali išlieti tiek daug gėrybių, kaip laiminanti motinos ranka.
W. Shakespeare

... o mūsų rašytoja Nelė Mazalaitė taip pasisako:

„Jeigu tai būtų mano galioje, aš visose istorijose, virš visų didvyrių vardų, ugnimi išrašyčiau vieną žodį — Motina".

Pagarba ir meilė motinai yra taip sena, kaip žmonija. Nenuostabu tad, kad motinos gerbimo kultas reiškėsi ir senosiose religijose. Lietuvių mitologijoje žinoma Žemyna, Žemynėlė, graikų — Reja, egiptiečių — Bast. Įdomu, kad Pietų Amerikos Peru indėnų gyvybės deivė buvo Mama. Juk ir Romos pirmuosius valdovus, trojiečio Aeneas sūnus Romulą ir Remą, išaugino vilkė, sako legenda.

Katalikai turi vieną didžiąją Motiną, Jėzaus Motiną Švč. Mariją, kurią Jėzus, mirtinoj agonijoj ant kryžiaus, atidavė mums, o mus pavedė Jai. Apie tai Džiugiojoj Naujienoj kalba evangelistas Jonas (19, 25–27);

— Prie Jėzaus kryžiaus stovėjo jo Motina... Pamatęs stovinčius Motiną ir mylimąjį mokinį, Jėzus tarė Motinai: „Moterie, štai tavo sūnus!" Paskui tarė mokiniui: „Štai tavo motina!" Ir nuo tos valandos mokinys pasiėmė ją pas save.

Tai buvo Jėzaus testamentas. Dvasine ir mistine prasme mes tapome Marijos vaikais kartu su Jėzumi. Apie tai gražiai paaiškina popiežius Pijus X knygoje „Ad diem illum":

„Palaimintoji Mergelė pradėjo amžinąjį Dievo Sūnų ne vien tam, kad jis taptų žmogus..., bet taip pat, kad, priėmęs iš jos tą prigimtį, būtų žmonių Išgelbėtojas... Todėl toje pačioje savo nekalčiausios Motinos šventoje įsčioje Kristus prisiėmė Kūną ir prisijungė prie savęs dvasinį kūną, susidedantį iš tų, kurie juo tikės. Tad galima sakyti, kad Marija, nešiodama savyje Išgelbėtoją, taip pat nešiojo visus tuos, kurių gyvybė buvo išlaikyta Išgelbėtojo gyvybe. Tad dvasine ir mistine prasme, mes laikomi Marijos vaikais, o ji yra mūsų visų Motina".
v.s. Irena Šerelienė

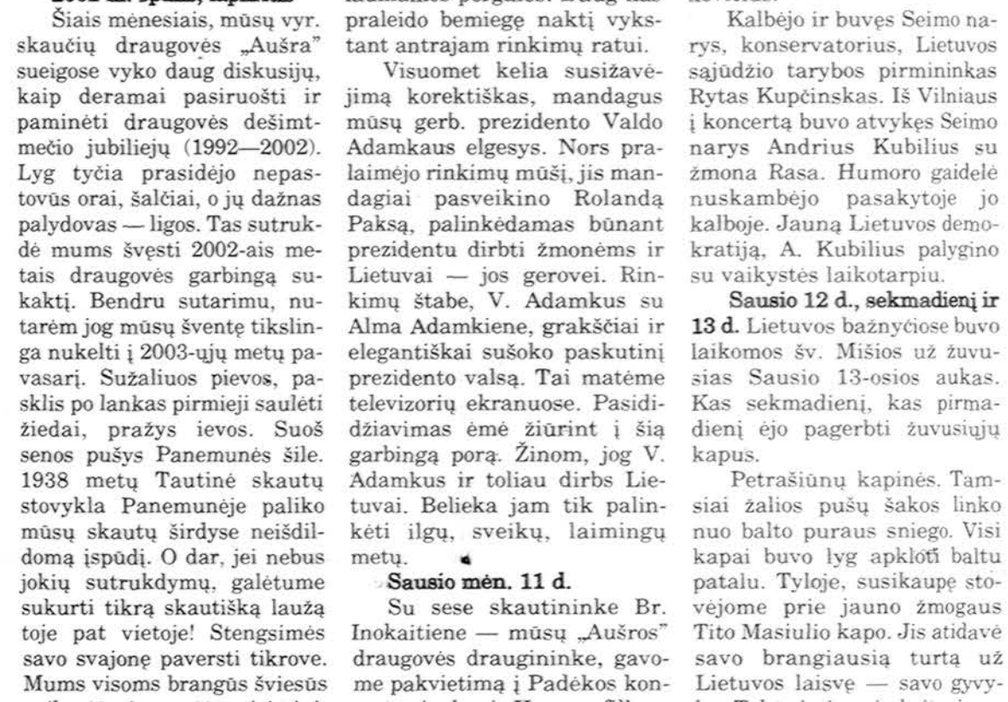

Čikagos „Lituanicos" tunto vilkiukai iškilmingoje šv. Jurgio sueigoje Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, balandžio 26 d.
Indrės Tijūnėlienės nuotr.

ŽINIOS IŠ KAUNO „AUŠROS" DRAUGOVĖS VEIKLOS

2002 m. spalis, lapkritis

Šiais mėnesiais, mūsų vyr. skaučių draugovės „Aušra" sueigose vyko daug diskusijų, kaip deramai pasiruošti ir paminėti draugovės dešimtmečio jubiliejų (1992—2002). Lyg tyčia prasidėjo nepastovūs orai, šalčiai, o jų dažnas palydovas — ligos. Tas sutrukdė mums švęsti 2002-ais metais draugovės garbingą sukaktį. Bendru sutarimu, nutarėm jog mūsų šventę tikslinga nukelti į 2003-ųjų metų pavasarį. Sužaliuos pievos, pasklis po lankas pirmieji saulėti žiedai, pražys ievos. Suoš senos pušys Panemunės šile. 1938 metų Tautinė skautų stovykla Panemunėje paliko mūsų skautų širdyse neišdildomą įspūdį. O dar, jei nebus jokių sutrukdymų, galėtume sukurti tikrą skautišką laužą toje pat vietoje! Stengsimės savo svajonę paversti tikrove. Mums visoms brangūs šviesūs vaikystės, jaunystės prisiminimai susiję su skautišku gyvenimu. Lauksime pavasario, o jis ne už kalnų.

Artinasi vasario 22-oji, viso pasaulio skaučių susimąstymo diena. Mūsų seserijos vyriausioji skautininkė sesė Stefa Gedgaudienė, visas skautes kvietė atvykti į Vilnių, ten kartu pabendrausime, pabūsime drauge, pamąstysime.

Sueigoje prieš rinkimus visos nutarėme eiti balsuoti. Visi įdėmiai sekėme rinkimų eigą, visiems buvo svarbu kas taps Lietuvos prezidentu.

Deja, rinkimai neatnešė laukiamos pergalės. Daug kas praleido bemiegę naktį vykstant antrajam rinkimų ratui.

Visuomet kelia susižavėjimą korektiškas, mandagus mūsų gerb. prezidento Valdo Adamkaus elgesys. Nors pralaimėjo rinkimų mūšį, jis mandagiai pasveikino Rolandą Paksą, palinkėdamas būnant prezidentu dirbti žmonėms ir Lietuvai — jos gerovei. Rinkimų štabe, V. Adamkus su Alma Adamkiene, grakščiai ir elegantiškai sušoko paskutinį prezidento valsą. Tai matėme televizorių ekranuose. Pasididžiavimas ėmė žiūrint į šią garbingą porą. Žinom, jog V. Adamkus ir toliau dirbs Lietuvai. Belieka jam tik palinkėti ilgų, sveikų, laimingų metų.

Sausio mėn. 11 d.

Su sese skautininke Br. Inokaitiene — mūsų „Aušros" draugovės draugininke, gavome pakvietimą į Padėkos koncertą įvykusį Kauno filharmonijoje. Koncertą suorganizavo Kauno konservatorių lyderis Kazimieras Starkevičius, tuom išreikšdamas kauniečiams padėką, kurie balsavo už konservatorių partiją. O konservatoriai rėmė V. Adamkų.

Muzikinėje koncerto dalyje grojo Kauno kamerinis styginis kvartetas, dainavo Kauno muzikinio teatro solistė Sabina Martinaitytė. Koncertas paliko puikų įspūdį. Nepagailėjome karštų aplodismentų.

Po koncerto, padėkos žodį kauniečiams tarė K. Starkevičius.

Kalbėjo ir buvęs Seimo narys, konservatorius, Lietuvos sąjūdžio tarybos pirmininkas Rytas Kupčinskas. Iš Vilniaus į koncertą buvo atvykęs Seimo narys Andrius Kubilius su žmona Rasa. Humoro gaidelė nuskambėjo pasakytoje jo kalboje. Jauną Lietuvos demokratiją, A. Kubilius palygino su vaikystės laikotarpiu.

Sausio 12 d., sekmadienį ir 13 d. Lietuvos bažnyčiose buvo laikomos šv. Mišios už žuvusias Sausio 13-osios aukas. Kas sekmadienį, kas pirmadienį ėjo pagerbti žuvusiųjų kapus.

Petrašiūnų kapinės. Tamsiai žalios pušų šakos linko nuo balto puraus sniego. Visi kapai buvo lyg apklotti baltu patalu. Tyloje, susikaupę stovėjome prie jauno žmogaus Tito Masiulio kapo. Jis atidavė savo brangiausią turtą už Lietuvos laisvę — savo gyvybę. Tebūnie jam ir kritusiems nelygioje kovoje Sausio 13-ąją — amžina garbė, o mums visiems pavyzdys, koks turi būti žmogus. Žvakelės degė, mirgėjo. Gėlės puošė kapą.

Gyvenimas bėga nenumaldomai greitai, tad kol esame gyvi, kol leidžia jėgos, dirbkime gerus darbus Lietuvai, nelaukdami padėkos, nukęsdami nesėkmes.

Budėkime!

Olga Lapinskaitė-Žilinskienė
LSS Kauno vyr. skaučių draugovės „Aušra" — metraštininkė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $100.00. Foreign countries $115.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$100.00	$60.00	$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$115.00	$65.00	$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$60.00	$45.00	$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$65.00	$50.00	$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	$500.00	$250.00	
Reguliariu paštu	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	$160.00	$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	$55.00		

Vyriausia redaktorė – **Danutė Bindokienė**
Administratorius – **Valentinas Krumplis**
Moderatorius – **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: **administracija@draugas.org**
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd. St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.
Vaikų gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
Tel. 708-422-8260. Jei reikalinga pagalba po darbo valandų, skambinti „pager" numeriu 708-644-0074.

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūslės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Paukštytės žygiuoja į šv. Jurgio sueigą, balandžio 26 d. vykusią PLC Lemonte.
I. Tijūnėlienės nuotr.

PASKIRSTYTOS LS FONDO 2002 M. PALŪKANOS

Lietuviškosios Skautybės fondo valdyba paskirstė 2002 m. užaugusias bankuose laikomo nejudinamo kapitalo palūkanas taip:

Skautiškiems leidiniams — 3,073.98 dol.

Anglijos/Vokietijos skautijai — 500 dol.

Brazilijos skautijai — 500 dol.

2003 m. Jubiliejinei stovyklai— 2,700 dol.

LSS archyvo patalpoms — 1,000 dol.

LSS muziejui — 1,000 dol.

Iš viso 8,773.98 dol.

Dėl smarkiai sumažėjusių bankų mokamų palūkanų, žymiai sumažėjo ir uždarbis. (2001 m. buvo gauta 12,510 dol.!) Kai kuriems iš LS fondo paramos prašantiems negalėjome jos suteikti, arba buvo paskirta mažesnė, nei prašyta, suma. Todėl Valdyba labai prašo visų, kuriems svarbi skautybė, toliau remti LS fondą.

Šiuo metu fondo valdybą sudaro: pirm. — v.s. fil. Petras Molis, vicepirm. — v.s. Mykolas Banevičius, ižd. — s. Elena Černienė, sekr. — v.s. Saulė Šatienė, nariai — v.s. fil. Danutė Marcinkevičiūtė, ps. Elena Nalivaikaitė ir s. fil. Julius Špakevičius.

Priede — 100 dol. čekis, auka „Skautybės keliui".

LS fondo valdyba

PENKERI METAI BE BROLIO VLADO BACEVIČIAUS

1998 m. gegužės 16 d. naktį Clevelande, JAV-se, pas savo Kūrėją išėjo v.s. Vladas Bacevičius, sulaukęs 82 m. amžiaus. Jo gyvenimą apibūdinti galima labai trumpai: gyvendamas išeivijoje daugelį metų, jis fotografavo lietuviškus renginius ir visus svarbesnius įvykius, savo gamintomis nuotraukomis aprūpindamas visą lietuviškąją spaudą. Darė tai neprašomas, jokių sąskaitų nepateikdamas. Jo dėka „Skautybės kelio" redaktoriams niekada nereikėjo laukti, kol kas nors prisiminęs atsiųs: brolis Vladas jas siųsdavo pluoštais. Ir visa tai — dovanai! Kiek jis tų nuotraukų per savo gyvenimą yra pagaminęs — neįmanoma suskaičiuoti.

Kita mūsų mielo brolio Vlado būdo savybė — gerieji darbeliai, kuriuos jis kasdien (ir ne po vieną) atlikdavo. Tai jam nebuvo pareiga, bet jo gyvenimo būdas. Jį matėme kiekviename skautiškame suvažiavime, stovykloje, minėjime, ir visada dviem ar trim

Du draugai ir broliai skautai: v.s. Vladas Bacevičius (kairėje) ir v.s. Stasys Ilgūnas Kanados rajono stovyklavietėje „Rambynas".

foto aparatais nešiną. Jį matei ir kėdes salėje sustatinėjantį, pagalbos reikalingus pavėžinantį, bet kokiame darbe pavaduojantį. Jis visada budėjo pilna to žodžio prasme.

Mirtis jį ištiko netikėtai, dar penktadienio vakare telefonu pasikalbėjus su savo ilgamečiu draugu ir broliu v.s. Stasiu Ilgūnu. Šeštadienio rytą į lituanistinę mokyklą atėję mokytojai duris rado užrakintas (brolis Vladas visada laiku jas atrakindavo). Nuėję į jo butą, rado jį jau mirusį. Nuostabu tai, kad paskutinis jo pasikalbėjimas buvo su tuo broliu, su kuriuo pradėjo skautauti dar Kaune, „Pilies" tunto „Dariaus-Girėno" skautų draugovėje. Jų abiejų skautiška veikla tęsėsi 64 metus. Tai labai gerai pavaizduoja čia pridėta nuotrauka. Abu Tautinių, Jubiliejinių stovyklų pašte aptarnaudavo jaunuosius stovyklautojus, su šypsena juos pakalbindami. Abiejų skautiška veikla įvertinta aukščiausiu LSS-os žymeniu — Geležinio Vilko ordinu.

V.s. St. Ilgūnas savo ilgamečio draugo–brolio laidotuvėse dalyvavo drauge su savo žmona Irena. Tai buvo tolima kelionė (iš Rochester į Cleveland). Ir dabar, po penkerių metų, gražiais prisiminimais dalijasi brolis Stasys, likęs tęsti skautišką kelionę. Nors ir atšventęs savo 83–jį gimtadienį, jis dar vis dažnai sutinkamas lietuviškoje ir skautiškoje veikloje.

Visi, kurie esame pažinę brolį Vladą Bacevičių, prisiminkime jį jo penktųjų mirties metinių proga gegužės 16 d. Tyliai paniūniuokime jam mūsų vakarinę giesmę „Ateina naktis", užtikrinkime jį, kad mes dar vis ištikimai stovime lietuvių skautų ir skaučių eilėse.

v.s. Sofija Jelionienė

Šv. Jurgio sueigoje įnešamos Čikagos tuntų vėliavos. Sueiga vyko 2003 m. balandžio 26 d., Pasaulio lietuviu centre, Lemonte.
I. Tijūnėlienės nuotr.

AR NATO VALSTYBĖS PATVIRTINS LIETUVOS PAKVIETIMĄ?

Kaip NATO narių parlamentuose sekasi patvirtinti Lietuvos prisijungimo prie Šiaurės Atlanto sąjungos protokolą? Kol kas viskas klostosi gerai — dvi šalys jau pritarė Lietuvos ir dar 6 naujokių narystei santarvėje, kitos rengiasi tai padaryti.

Kovo 26 dieną Briuselyje Lietuva ir dar šešios Vidurio bei Pietų Europos valstybės pasirašė vadinamuosius prisijungimo prie Šiaurės Atlanto santarvės protokolus. Šiuos protokolus turi patvirtinti visų 19 NATO narių parlamentai ir šis procesas yra reikšmingas netrumpos mūsų šalies atlantinės integracijos tarpsnis. Laisvosios Europos radijas domėjosi, kaip vyksta šis procesas:

„Norėčiau pažymėti, kad tas procesas vyksta pakankamai sklandžiai. Kaip žinome, patvirtino Kanada, patvirtino Norvegijos parlamentas, prasidėjo procedūra Lenkijoje, Danijoje, Vokietijoje ir Jungtinėse Valstijose. Todėl jokių kliūčių Lietuvai aš nematau, kad būtų problemų su patvirtinimu", — sakė Seimo NATO reikalų komisijos pirmininkas Vaclovas Stankevičius.

Ypač svarbi yra Amerikos Senato laikysena, kadangi niekam ne paslaptis, kad Jungtinės Valstijos Šiaurės Atlanto sąjungoje groja pirmu smuiku. Užsienio reikalų viceministras Giedrius Čekuolis, kuris, kaip žinia, globoja mūsų šalies atlantinę integraciją, Laisvosios Europos radijui prognozavo, kad Senatas jau greitai, tikėtina, maždaug gegužės 8-9 d. patvirtins NATO plėtros protokolus.

Netrukus tvirtinimo procesas turėtų prasidėti Vokietijoje ir kitose santarvės narėse. O ar esama valstybių, kuriose tvirtinimas gali įstrigti ar bent kyla tam tikrų abejonių dėl šio proceso sklandumo, klausėme Vaclovą Stankevičių:

„Nėra jokių abejonių. Aš atsakysiu iškart į tokį klausimą, rūpimą visiems — o kaip Prancūzija. Kalbėjomės su kolegomis iš Prancūzijos parlamento — ten taip pat žada patvirtinti laiku. Tiesa, jie šiek tiek, nesakyčiau, kad vėluoja, bet pagal jų galimybes tvirtinama bus šiek tiek vėliau negu Vokietijoje ir Danijoje, bet jinai bus. Todėl tvirtai norėčiau atsakyti į jūsų klausimą — jokių kliūčių nenusimato".

O Giedrius Čekuolis pridūrė: „Pagal viską, na reikia belsti tris kartus visada, bet manau iki kitų metų gegužės mėnesio, t.y. iki numatyto sekančio NATO viršūnių susitikimo, kur Lietuva galutinai turėti tapti, NATO sąjungos nare viskas turėtų būti tikrai tvarkoje".

Abu pašnekovai vienu balsu teigė, kad Lietuva neturi realių galimybių įtakoti patvirtinimo eigą užsienio parlamentuose. Kita vertus, tai visai nereiškia, jog galima sėdėti sudėjus rankas. Pasak Giedriaus Čekuolio, Lietuvoje yra parengtas dokumentas, kuris vadinasi „Ratifikavimo strategija". Kas jame numatyta? Atsakydamas į mūsų klausimą, viceministras išvardijo kai kuriuos dalykus: „Ten taip pat numatyta, ką toliau mes darysime kiekvienoje iš NATO valstybių, numatyti kontaktiniai asmenys — čia aišku ir ambasadoriai, ir ambasadų patarėjai labai aktyviai dalyvauja — numatyti ir kai kurie bendri vizitai".

Tačiau buvo atsisakyta anksčiau planuoto sumanymo steigti specialią Seimo narių grupę, kuri lankytųsi NATO narių parlamentuose, agituodama juos balsuoti už santarvės plėtros protokolus.

Mūsų žiniomis, didžiausios įtakos sėkmingai patvirtinimo eigai turi ta aplinkybė, kad svarstymui pateikiami iškart 7 valstybių prisijungimo protokolai. Tai padidina kandidačių politinį svorį ir žymiai palengvina patį procesą.

Kai protokolai bus patvirtinti Šiaurės Atlanto sąjungos šalių parlamentuose, ateis laikas Lietuvos Seimui tarti galutinį žodį, tiksliau kalbant, atlikti paskutinę procedūrą. Kai tik mūsų parlamentas patvirtins protokolą dėl Lietuvos prisijungimo prie steigiamosios NATO sutarties, Lietuva taps visateise šios organizacijos nare.

Rimgaudas Geleževičius
Laisvosios Europos Radijui ir „Draugui" iš Vilniaus

Iš G. Verdi operos „Kaukių balius" pirmojo veiksmo. I eil. iš kairės: Vaclovas Momkus, Jurgis Vidžiūnas, Bronius Tamašauskas.
Jono Kuprio nuotr.

SAPARD, KAIP REPETICIJA

Žemės ūkio paramos SAPARD programa žemdirbiams yra tarsi generalinė repeticija, ruošiantis priimti paramą iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų. Bendrajame programavimo dokumente numatomos paramos žemės ūkiui kryptys didžia dalimi sutampa su SAPARD parama, tačiau esama ir naujovių — pavyzdžiui, parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui, žemės sklypų stambinimui.

Vienam iš keturių Bendrojo programavimo dokumentų pirmenybių, kaimo plėtrai, numatoma skirti 15.6 proc. paramos, kurią Lietuva gaus iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų. 1.4 proc. šios paramos teks žuvininkystei, o didžioji dalis — kaimo plėtrai. Apie tai, kokios galimybės atsiveria ūkininkams ir kaimo žmonėms, mūsų radijui pasakojo Žemės ūkio ministerijos kaimo plėtros ir informacijos departamento direktorė Virginija Žoštautienė: „Ketvirtiems — šeštiems metams bus tokios galimybės į tokias kryptis, kaip investicijos į žemės ūkio valdas, tai čia, galima sakyt, SAPARD tęstinė programa. Kita kryptis yra jaunųjų ūkininkų įsikūrimas, tai čia yra jauniems ūkininkams tokia kaip vienkartinė išmoka būtent to įsikūrimo metu, taip pat yra žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros gerinimas, tai čia mes irgi jau SAPARD turėjom tokią pačią kryptį, būtent, ten perdirbimo įmonėm, kaimo vietovių pritaikymas ir plėtra, ketvirta priemonė".

Šios priemonės svarbiausios kryptys — žemės konsolidavimas, žemės gerinimas, tai yra, melioracija, paslaugos, susijusios su konsultavimu, sertifikavimu, verslo planų rengimu, paraiškų pildymu, taip pat alternatyvios veiklos ir amatų skatinimas. Bendrajame programavimo dokumente numatyta ir parama nežemės ūkio paskirties žemės apželdinimui miškais, kelių tiesimui, miško priežiūrai, smulkiam miško perdirbimo verslui. Taigi lyginant su SAPARD programa didžiausios naujovės — parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui ir žemės sklypų stambinimui. Nauja priemonė, apie kurią paskutiniu metu nemažai kalbama — vadinami „Leader plius" veiksmai. Čia paramos gavėjas yra vietos iniciatyvos grupė.

Tikimasi, kad įsisavinant Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, 2004—2006 m. Lietuvos žemės sulauks papildomai 517 mln. litų investicijų, iš jų Europos Sąjunga skirs 388 mln. Taigi ši parama bus panašiai tokio pat lygio, kokia dabar gaunama pagal SAPARD programą, be to, ja naudosis ir žemės ūkio perdirbimo įmonės, kurios turės atlikti modernizavimą iki 2007 m. Taigi, parama atrodytų ne tokia didelė, juolab, kad SAPARD parama daugeliui krypčių šiuo metu jau išsisėmė. Kita vertus, parama į kaimą ateis ir iš Europos Sąjungos socialinio, regioninio fondų, iš kurių bus remiamas kelių tiesimas, vandentvarkos, elektrifikavimo projektai. Kaip ten bebūtų, Lietuvos valstybė iš Nacionalinės kaimo rėmimo programos šiems metams investiciniams projektams skyrė vos 21 mln. litų.

Prie visų projektų, kurie gali tikėtis Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos, savo lėšomis turės prisidėti ir patys paramos gavėjai. O kokią dalį turės sudaryti jų pačių lėšos? Apie tai mūsų radijui kalbėjo Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir informacijos departamento skyriaus vedėja Kristina Kamsiukaitė: „Jeigu tai yra su verslu susijęs komercinis projektas, tai paprastai būna, penkiasdešimt procentų reikia savų lėšų pridėti, penkiasdešimt bus kompensuojama. Jeigu tai yra ne pelno siekiantis projektas, jis gali būti finansuojamas ir devyniasdešimčia procentų, ir netgi šimtu, kaip pavyzdžiui, mokymas".

Kaimo žmonės, įsiklausydami į kai kuriuos žiniasklaidos pranešimus, kartais reiškia abejones, ar paramos neišsigraibstys stambieji subjektai, kurie ir taip neblogai verčiasi. Virginija Žoštautienė, paklausta, ar Europos Sąjungos pinigėliai nebyra pro šalį, sakė, kad tokie kaltinimai be pagrindo, nes iki šiol parama suteikta visiems verslo planams, kurie atitiko reikalavimus.

Saulius Spurga
Laisvosios Europos radijui ir „Draugui" iš Vilniaus

Bronius Nainys

„Kaukių baliui" nuskambėjus

„Jau penktą dešimtmetį Lietuvių opera, Jūsų finansinės bei moralinės paramos dėka, puoselėja lietuviškos operos meną už Lietuvos ribų, aukšto lygio pastatymais džiugindama ne vien tautiečius, bet taip pat garsina Lietuvos vardą ir jos kultūrą tarp kitataučių", — teigia laiške rėmėjams Lietuvių operos vadovybė. Ir tai yra teisybė. Nežinau, kiek kitataučių atsilankė į šiais metais dainuotą „Kaukių balių" ir ar ką nors apie jį skelbė amerikiečių žiniasklaida, bet manau, kad apie šį lietuvių menininkų telkinį žino visa kultūringoji Čikagos visuomenė, įskaičiuojant ir visų pakopų politikus. Ne kartą anksčiau apie tai rašė amerikiečių, kitų tautinių grupių spauda, kalbėjo jie radijų programose, operą gyrė valdžios pareigūnai. Aišku, tais laimėjimais mes džiaugiamės, bet tikrai neverktumėm, jeigu jų ir nebūtų. Pirmiausia — Lietuvių opera juk mums patiems: pasižiūrėti, pasiklausyti, pasigėrėti. Muzikos meno pasaulio žymūnų nemirštantys kūriniai lietuvių kalba, lietuvių menininkų paruošiami, atliekami. Ir ne bet kaip, bet tikrai profesionaliai, nors choras, kaip, pvz., šį kartą — tik mėgėjai. Ir taip tęsiasi jau 47 metus. Ar tai ne stebuklas?

Nebeatsimenu, bet turbūt nė vieno Lietuvių operos pastatymo nepraleidau ir nė vienu nenusivyliau. Gėrėjausi ir trijų valandų „Kaukių balium", ir jos man buvo per trumpos. Nedaug išmanau apie šios srities meną ir muziką, todėl šiuo požiūriu pastatymą vertinti palieku žinovams, tačiau šis „Kaukių balius" man buvo ypatingai šaunus. Žavėjausi solistais bei solistėmis iš Lietuvos. Išskyrus Bronių Tamašauską, kiti vardai man gal ir negirdėti. Žavingos balsais buvo visos trys moterys — Valerija Balsytė, Ligita Čiurinskienė ir, jau spėjusi čiabuvė tapti, nuotaikinga vaidintoja Nida Grigalavičiūtė, sodrus baritonas Dainius Stumbras. Prie jų skoningai derinosi ir visų kitų balsai. Visą telkinį per labai trumpą laiką tvarkingai scenoje suderinęs, operos režisūros Vilniuje žymūnas Eligijus Domarkas gerų žodžių negailėjo nė chorui, gerokai sustiprintam jaunų trečiabangių balsais. Puiki pažanga, tik daugiau jų galėjo būti žiūrovų-klausytojų eilėse.

Taigi dar viena žavinga Lietuvių operos dovana Čikagos lietuviškai visuomenei. Niekada netikėjau, kad taip puikiai, ritmingai, tiksliai viskas derintųsi: ir orkestras, ir choras, ir solistai, pagal nuostabaus dirigento mostus, ir kaip jis visa tai gali padaryti, stebėjosi, pirmą kartą lietuvių operos pastatymą stebėdamas, šalia manęs sėdėjęs kunigas. Ir ne tik jam, bet ir man nuostabu. Juk tai atliekama savanorišku, neapmokamu, nuo darbo duonai atlikusiu, laiku jau beveik penkiasdešimt metų. Kiek čia pastangų, kantrybės reikia net ir choristams, o kiek visa tai vadovams, organizatoriams, šalia kitų reikmenų dar ir pinigus susikalėdojantiems. Jų visada stigo. Tad ar ne stebuklas ir šioje pusėje? O visgi yra žmonių, kuriems Lietuvių opera nė motais. Kam jos reikia, sako. Na, žinoma, toli nuo Čikagos gyvenantiems šis meno telkinys gal ir nieko nereiškia, nors salėje visada tenka sutikti ir iš Amerikos pakraščių atvykusių tautiečių, o nuolat specialiu autobusu čia atvykstančius Clevelando lietuvius šiais metais sulaikė iškilios, taip pat ir kitataučių išgirtos, tautinių šokių grupės „Grandinėlės" tuo pačiu laiku vykusi penkiasdešimtmečio šventė. Tikiu, kitais metais Clevelandas vėl čia bus. O kodėl taip pat negalėtų padaryti bent jau Detroitas?

Ne, gerbiamieji skeptikai iš toliau, nepavydėkime Čikagai Lietuvių operos, verčiau bent retkarčiais užsukite ir jūs šiuo meno deimančiuku pasigėrėti. O mums jos labai reikia, nes čia telkiasi ne tik menas, muzika, daina, bet plečiasi draugystės su trečiabangiais, bendradarbiavimas su Lietuva, o ypač tarp mūsų pačių aukščiausioje pasaulinio meno pakopoje. Mums visada reikia operos choro, jo darbštaus dabartinio vadovo, solisto Vaclovo Momkaus ir jo valdybos, šio meno telkinio pradininko buvusio daugiamečio vadovo Vytauto Radžiaus ir kitų bendradarbių, talkininkų, atleiskit, visiems suminėti stinga vietos, bet labiausiai — čia išaugusio, subrendusio mūsų pasididžiavimo maestro Alvydo Vasaičio. Jums garbė, padėka ir sėkmės... Iki penkiasdešimt ir toliau...

PASIŽVALGYMAI IR ĮSPŪDŽIAI JUAN RIMŠOS–PINTOR LITUANO PĖDSAKŲ IEŠKANT

J. M. DUNDURAS

Nr.6

Jie jam turėtų būti neįprastai įdomūs. Tėvas Emile tuo metu buvo Čikagoje. Kažkuri čikagietė moteris, „dailiųjų menų patronė ir mecenatė" buvo jį išsigabenusi į Čikagą ištirti, ar jame nėra iš tėvo paveldėto, bet dar nepasireiškusio, tapybinio genijaus. Vėliau, jau man grįžus, skaičiau, kad įtarimai nepasitvirtino ir Emile su škicavimo bloknotų vėl grįžo į savo seną poziciją uosto krantinėje, prie garsiojo Quinn's saliūno, kur už porą dolerių praeinantis turistas galėjo įsigyti primityviai nupieštą palmių ir pajūrio vaizdelį, pasirašytą GAUGUIN. Skųsdavosi jis pasaulio neteisingumu, kai „les peintures de mon papa" New Yorke ir Londone yra išaukcijonuojamos už milijonus, o jis, jo sūnus, negauna net butelio Hinano alaus iš, jo nuomone, moraliai jam priklausančios dalies.

* * *

Buvo liepos mėnesio pirmosios dienos ir Papeete judriai ruošėsi kasmetiniam „Heiva" festivaliui, oficialiai vadinamam „Fete Julliet". Festivalio priežastim ir kulminaciniu tašku yra liepos keturioliktoji, — "Quatorsieme Juliet" — Prancūzijos valstybinė šventė. Festivalio vakarinės programos prasideda bent savaitę prieš ir nusitęsia bent savaitę po keturioliktosios. Iš plačios Polinezijos salynų, iš Tuamotu, Marquesas, Cook, Samoa, iš Draugijos salyno salų, net iš Naujosios Zelandijos, į Papeete rinkosi folklorinės grupės: tradicinių šokių, dainų ir religinių giesmių ansambliai, tradicinio repertuaro liaudies chorai, iečių metėjai, bėgikai, lenktyniaujantys apkrauti bananų kekių naštom, irkluotojai, buriuotojai. Festivalių programos būna varžybinio pobūdžio, griežtai folklorinio ir istoriniai autentiško charakterio. Grupių puošmenų, aprangos ir repertuaro autentiškumą tikrina speciali komisija ir piniginės premijos būna pažymėtinai stambios. Mieste buvo matyti ruošiamos aikštės pasirodymams, statomos tribūnos žiūrovams, gatvėse dygo įvairių vertelgų palapinės, pastogės, stalai su įvairia pasiūla. Popiečiais miesto pakraščiuose girdėjosi šokius lydintieji būgnai, dainos ir praeities misijonierių jiems paliktų himnų giedojimai. Vyko repeticijos didžiajai šventei.

* * *

Nuomojamų automobilių pasiūla buvo labai maža, paklausa, festivalio dėka, gausi ir aš jaučiausi palaimintas, kai Otto man surado mažą, poros cilinderių Citroen, žinomą „deux cheveaux" — dviejų arklio jėgų titulu. Dabar galėjau pradėti ieškoti Rimšos. Iš jo laiškų žinojau, jog jis apsigyveno pas kažkokį monsieur Adrien Tuarau, muitinės valdininką. Taigi, pirmiausia reikėjo susirasti muitinę. Kadangi viskas muituojama kas į Tahiti atgabenama laivais, muitinė turėtų būti kur nors uosto apylinkėje. Vadovaudamasis šia genialia išvada, savo dvicilindrinį Citroen nukreipiau uosto link. Kiekvienas rašinys apie Tahiti pasakoja apie nuostabų, iš įvairiausių šio margo pasaulio uostų čion suplaukusių jachtų vaizdą. Uoste tikrai buvo gausu jachtų ir jų vėliavų margumynas. Kai kas nori, gali ir sau leidžia įdomiai gyventi.

Uosto pašonėje, Quai Bir Hacheim alėjos gale, stovėjo gelsvas, mūrinis dviaukštis muitinės pastatas — „Service des Douanes". Uoste tuo metu užsiinkaravę plūduriavo Matson linijos „Monterey" ir man neišskaitomo vardo, Graikijos vėliava plazdenantis krovininis laivas. Muitinės aplinka skendo prekių dėžių daugybėje ir apie jas, dokumentų pluoštais mosikuodami, manevravo muitininkai. Vieno jų paklausiau, kur galėčiau rasti monsieur Tuarau. „Jo nėra įstaigoje. Išvykęs miestan. Gal į banką, gal į paštą, gal pas importerius". „Kada grįš?" Čia jis beviltiškai išskėtė dokumentų pilnas rankas į šonus, patraukė pečiais, užmerkė akis, galvą užvertė debesų link ir šia vaizdinga, bežode prancūzų kalba davė man suprasti, jog neturi mažiausios nuvokos apie jo grįžimo laiką. Paklausiau Tuarau adreso.

„Ah, tres compliquee. Adreso nėra. Neegzistuoja. Tuarau gyvena Pirae distrikte, keli kilometrai už Papeete, kalnuose, — dokumentų sauja parodė į tolumoje žaliuojančius kalnų šlaitus. — Reikia sekti Rue General de Gaulle, kuri yra tęsinys Rue du Commandant Destremau. Bus daugiau

Jonas Rimša. „Maiho'a m'a" — vaisių nešėjas. 1966 m.

Laiškai, nuomonės, komentarai

VEIKIME — NE VERKIME!

Šio dienraščio puslapiuose daug priraudota dėl lietuviško žodžio. Ir tai itin džiuginantis reiškinys, įrodantis, kaip mūsų kalba giliai įstrigusi mūsų visų širdyse! Tačiau pribrendo laikas veikti, ne dejuoti. „Daugiau darbų — mažiau kalbų!" Vos Lietuvai atkūrus savo nepriklausomybę skelbė lipinukai. O dabar prieš pradėdami kritikuoti kitus, pirmiausia pažvelkime į save.

Štai menkas pavyzdėlis. Šio laiško autorei aprašius „Drauge" kelionių įspūdžius, viena artimiausių draugių rašiny suskaičiavo 20 tarptautinių žodžių. Būdama kilni asmenybė, ji pateisino: „Čia ne tavo kaltė ir ne priekaištas, bet tik pagalvojau, kiek daug mūsų kalboje yra nepakeičiamų tarptautinių žodžių!" Pasirodo, anot jos, net „lašiša" yra atėjūnė iš Vokietijos (to nežinojau, o kaip ją paversti „lietuve"?). Toji bičiulė gerai pasidarbavo mūsų kalbos švarinimo lauke. Rašydama visada turiu pasidėjusi žodyną.

Kitas mūsų gyvenimo vaizdelis. „Draugo" pirmame puslapy „tarptautinių" žodžių (kurių pakaitalų turime apsčiai) prisėta lyg kiaulpienių ankstyvą pavasarį gražioje žalioje vėjelėje, ją teršiančioje. Kai jau atsibodo skaityti „Peking", „daugiausia(i)", „snaiperis" ir visą aibę kitų „naujenybių", vienos Lietuvos docentės žodžiais tariant, „gražinančių" bei „praturtinančių" mūsų „atsilikusią" senutėlę kalbą, paskambinau pirmo psl. redaktorei. Ji aiškinasi, gaunanti žinias iš Lietuvos. Paaiškinau „Peking" seniai komunistų pakeistas „Beijing". Turime žygiuoti su gyvenimu ir privalome vadinti naujais pavadinimais, vartojamais visame pasauly: Irako nebegalime vadinti Babilonu, Irano — Persija, Thailand — Siamu, Zimbabve — Rodezija ir t.t. „Daugiausia(i)" (Lietuvoje mums mokykloje kalė į galvą) nerašoma: daug, pirma — daugiausia, pirmiausia, o jau labai, mažai — labiausiai, mažiausiai ir pan. „Snaiperį" (sniper) — pasiūliau pasimokyti iš vyr. red. Danutės Bindokienės vedamajame pavartoto gražaus lietuviško „pasalūno". „Peking" dingo iš pirmo puslapio, o „daugiausiai" ir „snaiperis" dar vis maišosi.

Pirmo puslapio redaktorė išvyko atostogų Lietuvon. Ir vėl tame puslapyje atsirado net 3 kartus pakartotas dabar jau vardu „Pekinas". Keliu vėl ragelį. — Iš kur gaunate žinias? — klausiu naujos redaktorės. — Iš interneto. — Ar tai Lietuvos internetas dar vis vadina „Pekinu"? Jau pusę šimtmečio visas pasaulis pažįsta „Beijing", paliko tik „Peking Duck" — specialus antienos (baltos anties) patiekalas. Redaktorė padėkojo už pastabą ir „Pekinas" užleido vietą „Beijing".

Mes esame tiek imlūs, jog patys greitai pasiduodame „smegenų praplovimams" ir lengvai užsikrečiame naujais žodžiais iš Lietuvos. Jau antrabangiai plačiai vartoja „televizorius" (gremėzdiškai skambantis lyg „revizorius"). Papurkštavus prieš jį, iš Lietuvos tuoj aiškina: televizijos stotis, televizijos bokštas, bet pats aparatas — televizorius. Iš kur tokia logika? Anglų ar kitų kraštų kalbose viskas eina vien tuo pačiu vardu. Nors ir „televizija" nėra grynakraujė „lietuvė", bet bent švelnesnio tarimo, trumpesnė ir seniai mūsų įprasta vartoti. Lygiai kaip iš Lietuvos teisina „aukcioną", kai mes peršame jiems jau seniai tėvynėje vartotas „varžytines". Anot jų, jei varžyboms išstatoma karvė ar arklys, tai — varžytinės; o jei Picasso ar Monet kūrinį — tai „aukcionas". Ką atsakysi tokiems „filosofams"? Ar su įkurta Bajorų draugija Lietuvoje atsirado ir „valstietiški" bei „aristokratiški" žodžiai?

Mes visi taip sparčiai suviliojami „užsieninių" žodžių ir tuoj įtraukiam savo kalbon. Labai įdomioje, gyvai ir vaizdžiai aprašomoje šio dienraščio atkarpoje, atskleidžiant nuostabią šalpos veiklą Lietuvoje, paminimi jų „dizaineriai, manekenai". Tai „madų kūrėjai" ir „modeliuotojos" (nors ir tai skolinys). Manekenai — lange (vitrinoje) išstatyti negyvi, ant kurių sukabina drabužius pagarsinimui.

Nesekime aklai Lietuvos žurnalistų pėdomis ir nepamėgdžiokime jų kalbos. Netgi tokie nuostabūs Vilniaus laikraštininkai, profesionalai (net lituanistai), kurių puikiais straipsniais mes žavimės „Drauge", laisvai bei lengvai švaistosi „prognozuojama" (numatoma, pranašaujama), „escort" (palyda, palydovai, apsauga, sargyba), „grafika" (dienotvarkė, planas) ir visa virtinė kitokių „perliukų".

Kokia išvada? Mes patys privalome labai stropiai stebėti save ir nevartoti „tarptautinių" žodžių, kurie ne tik seniai įsipilietinę, bet ir įleidę gilias šaknis (juk ir „bažnyčia" — gudiška). Taip pat mūsų pareiga būtų (kalbos labui) asmeniškai atkreipti dėmesį į barbarizmus. Vyr. red. D. Bindokienė, lyg toji Barbė devyndarbė, užsimaukšlinusi 9 kepures ir nors pernelyg darbšti, energinga ir pajėgi (ir dar kasdien sukurianti aktualų vedamąjį), bet žmogiškai niekam nebūtų įmanoma dar šniukštinėti per kitų redaktorių puslapius. Ypač pirmojo puslapio redaktorė turi būti pastabi, budri ir išsijoti bei pakeisti iš Lietuvos visus siunčiamus „deimančiukus". Iki šiol visi puikūs straipsniai aimanuojantys ir net maldaujantys dėmesio bei pagarbos lietuviškam žodžiui laiškai nieko nepadėjo, nieko nepakeitė: „tarptautiniai" žodžiai „lapais lapoja, kerais keroja".

Stasė E. Semėnienė
Baraboo, WI

KALBOS TERŠĖJAI

Balandžio 16 d. „Drauge" išspausdintas Nijolės Jankutės puikus straipsnis–studija „Lietuviškas žodi, kur tu?" Autorė rūpinasi dėl Lietuvos spaudoje vis labiau įsigalinčių svetimžodžių, labai žalojančių gražiąją lietuvių kalbą. Kartu ji džiaugiasi, kad užsienio lietuvių spaudoje tų teršalų yra žymiai mažiau.

Bet kaip tyčia, to paties „Draugo" vedamojo autorius vis kartoja svetimžodį „koalicija", lyg nebūtų tinkamų lietuviškų žodžių santarvė ar santarvininkai.

Su dideliu apgailestavimu tenka pripažinti, kad ir užsienio lietuvių spaudoje jau atsiranda tų kalbos teršalų. Sunku sulaikyti pyktį, skaitant tokius „perlus": adekvatus, aziotažas, lyderis, degustuoti, eskaluoti, prognozuoti ir kt. Lietuvių kalba yra mūsų tautos didžiausias turtas ir visų mūsų pareiga išlaikyti ją gryną, nesužalotą, o kas ją žaloja, tas daro didelį nusikaltimą prieš savo tautą. Tokie žurnalistai, kurie vartoja tuos kalbos teršalus yra neverti žurnalisto vardo, juos reikėtų vadinti kalbos teršėjais.

Kazys Barūnas
Ormond Beach, FL

AR VISKĄ REIKIA „SULIETUVINTI"?

Vartydami mūsų spaudą ir kitus leidinius randame, kad dauguma Amerikos ir kitų kraštų vietovardžiai yra „sulietuvinti" ir tuo gerokai iškraipyti, kartais net iki neatpažinimo. Mes visada pykstame, kai kitų tautų informacijoje randame „Kovno" ar „Kauen", užuot „Kaunas", „Vilno" vietoj Vilniaus, „Cytoviany" vietoj „Tytuvėnų", tačiau ir mes patys „perkrikštijame" vietovardžius. Kaip atsirado „Vokietija" vietoj „Deučlando" ar „Germanijos", ar „Lenkija" vietoj „Polskos", ar Ispanija, kurios pirmoji raidė yra „S"? Taip pat Suomijos originalus pavadinimas yra „Finlandia". Vartant „Encyclopedia Britannica" žemėlapius, tenka su dideliu pasigėrėjimu konstatuoti, kad visų šalių geografiniai pavadinimai yra parašyti jų originale su visais tų kraštų kalbų rašomaisiais ženklais, tai yra Č ir Ž, ir kiti ženklai. Taip pat jokiame žemėlapyje neegzistuoja „Čikaga", o „Los Angeles" galėtume pavadinti „Angelų miestu", didįjį New Yorko miestą galėtume „perkrikštyti" „Naujuoju Jorku", o „San Francisco" būtų „Šventasis Pranciškus".

Atvykus į Clevelandą, atsiprašau — Klevelandą, pasisamdžius taksi, sunku būtų rasti norimą vietovę, raštu nurodant taksi vairuotojui, kad reikia važiuoti, perkertant „Juklid" (Euclid) gatvę, sukti į SenKlerką (St.Clair), ir ieškoti „Ričmond Rod", iš ten pasukti į „Hailand Rod" ir sustoti ties Dana Draiv (Donna Drive).

Šalia įvairių vietovardžių „sulietuvinimo", galima padaryti ir vertimus, pvz., dabartinį JAV prezidentą George W. Bush galime pavadinti „Jurgiu Krūmu", o populiarusis senatorius George Voinovich turėtų būti „Jurgis Karingasis".

Jei reikalaujame pagarbos mūsų vardams ir vietovardžiams, privalome ir patys su pagarba juos interpretuoti, aprašinėti. Jei kas norėtų man parašyti laišką „sulietuvintu" adresu, ar laiškanešis rastų mane, negalėdamas atpažinti vietovės, kurioje aš gyvenu? Todėl negaliu adresuoti savo laiškų nei į Čikagą, nei į Bruklyną, nei į Filadelfiją, nes jie adresato nepasieks... Gyvendami šitame svetingame krašte, privalome prisiderinti prie kai kurių jo elementų, jų tarpe vietovardžių, pavardžių ir gatvių pavadinimų. Fonetika yra naudingas mokslas, bet praktiškame šio krašto gyvenime ja sunku pasinaudoti.

Aurelija M. Balašaitienė

KĄ RAŠO ESTIJOS IR LATVIJOS LAIKRAŠČIAI

Estijos spaudoje nuskambėjo JAV užsienio reikalų ministro Colin Powell įspėjimas Prancūzijai. Apie tai dienraštis „Postimees" rašė: „viltys, kad, Irako karui pasibaigus, atsikurs geri Amerikos ir Europos santykiai, taip lengvai nebeišsipildys po Powell žodžių, jog Prancūzija gali tikėtis pasekmių už tai, kad nepalaikė JAV vadovaujamo karo su Iraku. Jis konkrečiai nepasakė, kokios tai galėtų būti pasekmės, bet vis tiek jo žodžiai nežada nieko gero. Powell nepaminėjo Rusijos bei Kinijos, nors jos, būdamos nuolatinės Saugumo tarybos narės, irgi nepalaikė karo. Be to, jo pastaba verčia suabejoti, ar Irako atkūrimas galėtų vykti po Jungtinių Tautų vėliava, ir kursto įtarimą, kad tik JAV bendrovės gali tikėtis didelio pelno iš Irako", — ir tęsė: „Jungtinės Valstijos nenori girdėti nė apie Jungtinių Tautų ginklų inspektorių sugrįžimą į Iraką. O vis dėlto Jungtinės Tautos turėtų būti tarptautinės politikos ašis. Reikia prisiminti, kad Estija irgi nerėmė karo su Iraku tiesiogiai, o rėmė tik Jungtinių Tautų rezoliucijos 1441 įgyvendinimą. Jeigu kokios nors ‚pasekmės' kabutėse tikrai grėstų Prancūzijai, tai pakenktų ne tik JAV ir Prancūzijos santykiams, bet ir vidinei Europos šalių vienybei".

Visai kita tema ir kitas laikraštis „Eesti Paevaleht" penktadienį rašė, jog aštuoni žmonės apkaltinti nepilnamečių išnaudojimu. Mažame Lohkv kaimely netoli Tartu policija suėmė aštuonis žmones, kurie dvejus metus laikę du nepilnamečius vergijos sąlygomis ir netgi su jais ištvirkavę. Vienas jų — iš Latvijos, kitas — rusų tautybės. Tikėtina, kad Lohkv byla privers politikus suprasti, jog prostitucija ir viešnamiai nėra tik populistinės temos prieš rinkimus, bet gali būti susiję su tikrai rimtais nusikaltimais, — rašė „Eesti Paevaleht".

Parengė **Mykolas Drunga**
Laisvosios Europos radijas

SUSIRINKO NELIKUSIEJI NUOŠALYJE

Balandžio 24 d. Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje buvo pristatyta visuomenei Edmundo Simanaičio nauja knyga „Nelikę nuošalyje", kurioje aprašomi šios mokyklos 17 auklėtinių — Tauro apygardos štabui tiesiogiai pavaldaus Vytenio būrio kovotojų ir partizanų ryšininkių likimai. Knyga išleista Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos iniciatyva remiant Krašto apsaugos ministerijai. Išsamų pranešimą apie Rygiškių Jono gimnazijos tautinio ir pilietinio ugdymo tradicijas, apie okupantų represijas patyrusius mokytojus, apie jų auklėtinius ir laisvės kovų įtaką, grindžiant kelią į saugią nepriklausomybę ir vieningą demokratijų gretą padarė Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Mokslo centro vadovas istorijos daktaras plk. ltn. Gintautas Surgailis.

Darius Simanaitis pristatė knygoje aprašomų partizanų vadų ir kovotojų grafinių portretų seriją. Knygos autorius paaiškino praėjusių metų rudenį išėjusios knygos „Tebesitęsianti akistata" pagrindinius akcentus. Renginyje kalbėjo vienintelis likęs gyvas Tauro apygardos štabo pareigūnas ypatingiems reikalams Kazys Matulevičius — „Radvila". Vytenio būrio kovotojas Stasys Gudaitis kalbėtojų mintis nuspalvino solo dainomis. Renginį vedė šios mokyklos muziejaus direktorius Vincas Peckus. Renginyje dalyvavo bendražygiai, žuvusiųjų artimieji, Marijampolės visuomenės atstovai.

Rygiškių Jono gimnazija maloniai sutiko priglausti renginį, tačiau... jame nematėme nė vieno mokytojo, nė vieno vyresniųjų klasių moksleivio. Kodėl nepanorėta nors prabėgšmais susipažinti su mokyklos auklėtinių — dviejų karininkų, dviejų puskarininkių, grandinio ir kitų kovotojų likimais, kurie jau tapo ne tik Sūduvos kovų, bet ir mokyklos istorijos dalimi — nėra žinoma.

Jurgis Naginionis

ŠEIMININKIŲ KERTELĖ

Paruošia **Adelė**

PAVASARIŠKOS DARŽOVĖS IŠ ORKAITĖS

1 sv. šviežių mažų bulvyčių
8-10 nedidelių, plonų, (maždaug piršto storumo) cukinijų
4 nedidelės ropės (turnips)
16–18 mažų morkučių
8 svogūnai (arba porai — leeks) su laiškais
1/4 puod. alyvuogių aliejaus
druskos ir maltų pipirų pagal skonį

Įkaitinti orkaitę iki 450 laipsnių F. Daržoves nuplauti; nupjauti svogūnų arba porų laiškų galus, šaknis, bet palikti sveikus su žalia ir baltąja dalimi; nulupti ropes ir kiekvieną perpjauti į keturias dalis. Sudėti visas daržoves į dubenį, užpilti aliejumi, užberti druskos, pipirų ir gerai sumaišyti.

Paruoštas daržoves sudėti į kepimo indą, kad tilptų vienu sluoksniu. Kepti karštoje orkaitėje apie 45 min., kol daržovės bus minkštos ir jų viršus gražiai apkepęs. Pakanka maždaug 6 asmenims.

NEBIJOKIME ČESNAKŲ

Česnakai turi daug gydomųjų savybių, žinomų jau senovėje. Net ir moderni medicina patvirtina česnakų savybę stiprinti žmogaus organizmo atsparumą užkrečiamoms ligoms. Pvz., kvėpavimo takų infekcinių ligų profilaktikai siūloma vartoti po vieną šaukštelį sugrūsto česnako ir medaus mišinio du kartus per dieną. Taip pat siūloma vartoti česnaką nuo skrandžio ir žarnyno infekcinių ligų, bronchitų, reumato, podagros ir kt.

Česnakus gali vartoti ir diabetikai, nes česnakų sudėtyje yra insulino, kuris mažina cukraus kiekį kraujyje.

Patariama česnakus vartoti su maistu, nes jie turi aštrų, kartais net deginantį skonį. Česnakai tinka su fermentiniu sūriu, kiaušiniais, morkomis, burokėliais, pomidorais, baklažanais, cukinija. Nors patariama valgyti žalius česnakus, bet veikliųjų medžiagų dalis pasilieka virtuose ir keptuose česnakuose.

Kadangi česnakai turi stiprų kvapą, jį galima neutralizuoti petražolėmis, krapais, salierais, pienu, kava, graikiniais (walnuts) riešutais, migdolais. Dabar plačiai paplitusios ir česnako tabletės. Nors jos neturi tiek gerųjų medžiagų, kaip tikras česnakas, bet taip pat neturi ir jo kvapo.

BUROKĖLIŲ SALOTOS SU ČESNAKU

1 sv. burokėlių
2–3 bulvės
3–4 skiltelės česnako
4 šaukštai be riebalų ir prieskonių jogurto arba sumažinto riebumo majonezo
1/2 citrinos sulčių
druskos pagal skonį
petražolių lapelių

Burokėlius ir bulves išvirti, atvėsinti, supjaustyti nedideliais kubeliais. Česnaką smulkiai supjaustyti ir sugrūsti. Paruoštus produktus apšlakstyti citrinos sultimis, pasūdyti, sudėti jogurtą (arba majonezą), gerai išmaišyti.

Salotos skanesnės, jeigu bent porą valandų pastovi šaldytuve.

JAUTIENOS NUGARINĖS KEPSNELIAI SU ČESNAKU

1 ir 1/2 sv. liesos jautienos nugarinės
1 kiaušinio baltymas
3 šaukštai aliejaus
1/2 sv. rūkytų lašinukų*
6–7 skiltelės česnako
1 šaukštelis kmynų
druskos pagal skonį (jeigu lašinukai sūdyti, druskos daug nereikia)
3 šaukštai baltos duonos džiūvėsėlių

Įdaras: pakepinti lašinukus, supjaustytus nedideliais gabaliukais, nupilti keptuvėje atsiradusius riebalus, lašinukus sumaišyti su sugrūstais česnakais ir kmynais.

Kepsneliams supjaustytą nugarinę gerai išmušti, pasūdyti, įdėti įdaro ir stipriai susukti voleliu. Po to kepsnelį pavilgyti į išplaktą kiaušinio baltymą, pavolioti džiūvėsėliuose. Kepsnelius apkepti keptuvėje su aliejumi. Kai iš visų pusių bus apkepę, baigti kepti orkaitėje, į skardą įpylus truputį vandens. Kepant retkarčiais aplaistyti skardoje atsiradusiu skysčiu. Tiekti su pomidorų padažu.

*Vietoj rūkytų lašinukų, galima įdarą pagaminti iš liesos maltos jautienos mėsos, ją pakepinant keptuvėje su trupučiu aliejaus, po to sudėti česnakus, kmynus ir vartoti, kaip lašinukų įdarą. Tinka žmonėms, kurie labai saugojasi riebalų. Taip pat, kad kepsneliai neatsivyniotų, galima susmeigti mediniu dantų krapštuku.

ITALIŠKA ŽIRNIŲ SRIUBA

1 puod. sausų žirnių puselių (split peas)
4 puod. vandens
4 jautienos sultinio kubeliai
1/8 šaukštelio maltų pipirų
2 šaukštai alyvuogių aliejaus
1/4 itališkos šviežios dešros
1 puod. kapotų salierų lapkočių
1 didelis, sukapotas svogūnas
1 skiltelė česnako, smulkiai sukapoto
1/2 puod. smulkiai supjaustyto raudonojo pipiro
1/4 puod. rūgštaus (dry) raudono vyno arba karšto vandens

Dideliame puode sumaišyti žirnius, vandenį, pipirus ir sultinį. Užvirti, sumažinti liepsną ir virti uždengus, kol žirniai suminkštėja*.

Tuo tarpu keptuvėje įkaitinti aliejų, sudėti susmulkintą itališką dešrą ir kepti, kol ji praras rausvumą. Sudėti salierus, svogūną, česnaką, raudonuosius pipirus ir ant lengvos liepsnos pakepinti, kol daržovės suminkštės, maždaug 5 minutes. Paruoštas daržoves ir vyną (arba vandenį) supilti į puodą su žirniais ir dar pavirinti apie 10–15 min. Patiekti su tarkuotu Parmesan sūriu ir keliais lašais aštrių pipirų padažo (hot sauce).

Jeigu sriuba per tiršta, įpilti vandens ir užvirti. Jeigu per skysta, atidengus puodą pavirti apie 10 min.

*Norint sutaupyti laiko, sausas žirnių puseles užpilti vandeniu, užvirinti mikrobangėje arba nedideliame puode, uždengti ir palaikyti 10 min. arba iki vanduo atvės. Žirniai, supilti į sriubą, išvirs per maždaug 10 min.

PASLAUGOS

ELEKTROS ĮVEDIMAI-PATAISYMAI.
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiestyje. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654;773-581-8654

STASYS CONSTRUCTION

Staliaus darbai, rūsių, vonių ir virtuvių įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings", „soffits", „decks", „gutters", plokšti ir „shingle" stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

NEKILNOJAMASIS TURTAS

GREIT PARDUODA
Landmark properties
Bus. 773-229-8761
Res. 708-425-7160
Mobil 773-590-0205
Pager 630-314-4330
RIMAS STANKUS
• Čikagoje ar priemiesčiuose
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Tarpininkaujame gaunant paskolą
• Pensininkams nuolaida

SIŪLO DARBĄ

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

IŠNUOMOJA

Išnuomojami 2 mieg. „condo"
Willowbrook su baseinu. Šalia 55 greitkelis. Tel. 708-289-8577
arba 708-423-4761.

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg., naujai suremontuoti butai.
1 mieg. - $645; 2 mieg. - $729 - $758
Tel. 630-910-0644, Jana.

Išnuomojami nuosavame name Brighton Park raj. po remonto atskiri kambariai. Geras susisiekimas, yra aikštelė mašinoms pastatyti.
Tel. 773-251-3428.

Parduoda

Discounted Airline tickets from New York and Chicago to Vilnius
Fregata Travel
250 West 57 Street, New York, NY 10107. Tel. 212-541-5707.

Oak Lawn, gražioje vietoje parduodamas gražus 2 mieg., 2 vonių „condo" II aukšte su balkonu. Yra 2 mašinų garažas. Tel. 708-422-2036 arba 847-236-9965, palikti žinutę angliškai.

Baltijos valstybių kariuomenių vadai susipažino su JAV karo laivynu

Atkelta iš 1 psl.

ten aptiktos Irako režimo klaidinimo priemonės. Pokalbių metu buvo aptartos JAV ir Baltijos valstybių karinių jūrų pajėgų bendradarbiavimo išminavimo srityje galimybės ir perspektyvos.

Pirmadienio vizitas baigėsi Baltijos valstybių vadų apsilankymu dviejuose JAV minų paieškos laivuose „Kingfisher" ir „Avenger", kur svečiai susipažino su laivų charakteristika, personalo komplektavimu, apžiūrėjo turimą ginkluotę.

Vilniaus valdžia sudarė laikinas paliaubas

Atkelta iš 1 psl.

kuriai bus vadovaujama „rotacijos" principu. Posėdžiai vyks bent kartą per savaitę, juose bus bandoma spręsti klausimus, kuriems įgaliojimų neturi miesto Savivaldybės administratorius.

Spaudos duomenimis, mintis ieškoti būdų, kaip išspręsti sostinės valdžios krizę kilo baiminantis galimo tiesioginio valdymo. Lietuvos įstatymai numato, kad įvedus tiesioginį valdymą, per 3 mėnesius būtina surengti naujus rinkimus.

Buvęs Vilniaus meras liberalas Artūras Zuokas teigė, kad susitikime pasikeista nuomonėmis dėl galimybės formuoti platesnę koaliciją. Pasak jo, „aišku, kad nei viena, nei kita pusė neturi tvirtos daugumos, kuri galėtų sudaryti stabilią Vilniaus miesto valdžią ir įgyvendinti miesto bei jo gyventojų lūkesčius".

Miesto politikams pirmadienį nepavyko sutarti dėl sostinės mero ir vicemero likimo, nes nuomonės išsiskyrė. Galimi variantai — G. Paviržio atstatydinimas iš mero pareigų, teismo sprendimo laukimas arba naujų koalicijų sudarymas — kol kas pakibo ore.

Šiluvos Madona sugrįžta į Didįjį bazilikos altorių

Atkelta iš 1 psl.

žymaus Karaliaučiaus auksakalio Lauryno Hofmano.

Nors paveikslas sugrįžta į Šiluvą, Restauracijos centras, pasak jo vadovės Jūratės Senvaitienės su juo dar neatsisveikina. Ir įstatytas į bazilikos Didįjį altorių, paveikslas bus aktyviai specialistų globojamas.

Kultūros vertybių apsaugos departamento (KVAD) direktorė Diana Varnaitė priminė, kad 2001 metais arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus sumanymu buvo pasirašyta KVAD ir Kauno arkivyskupijos bendradarbiavimo sutartis dėl kultūros paveldo išsaugojimo.

Šiluvos Dievo Motinos paveikslo restauracija — vienas reikšmingiausių darbų, atliktų pagal šią sutartį. KVAD skyrė apie 130,000 litų. Šiais metais paskirta dar 50,000 litų Šiluvos bazilikos interjero tvarkymo darbams.

„Man ši diena labai džiugi", žvelgdamas į restauruotą Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslą sakė Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Jo Ekscelencija ir anksčiau ne kartą buvo apsilankęs Restauracijos centre, stebėjo tyrimo ir restauracijos eigą. Nuoširdžiai padėkojęs visiems, kurie šį „paveikslą augino tarsi kūdikį", arkivyskupas pabrėžė, kad tai, kiek čia įdėta darbo, žino tik patys restauratoriai.

Dievo Motina Marija Šiluvoje garbinama nuo seniausių laikų. Šiluvoje yra įvykęs anksčiausiai Europoje žinomas Švenčiausiosios Mergelės Marijos apsireiškimas.

Šiluva — viena iš penkių vietų Europoje, kur Marijos pasirodymą Bažnyčia yra oficialiai pripažinusi.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Atkelta iš 1 psl.

su Saddam Hussein vyriausybe, nebegalioja. I. Allawi sakė, jog, jo duomenimis, Irakas skolingas Rusijai maždaug 12 mlrd. dolerių. „Kai kurias sumas mes galime pripažinti teisėtomis skolomis. Bet dalies Maskvos ir Saddam sandorių mes nepripažįstame", sakė jis.

Maskva. JAV Valstybinės aeronautikos ir kosminės erdvės tyrimų valdybos (NASA) vadovas Sean O'Keefe pareiškė, kad JAV greičiausiai padės Rusijai, papildomai finansuodamos Tarptautinę kosmoso stotį.

Maskva. Antradienio duomenimis, Rusijoje užregistruota daugiau kaip 20 atvejų, kai buvo įtartas ūmus kvėpavimo takų sindromas (SARS), antradienį pranešė vyriausiasis sanitarijos gydytojas Genadij Oniščenka.

UKRAINA

Kijevas. NATO generalinis sekretorius George Robertson mano, kad didžiausios kliūtys Ukrainos kelyje į NATO įveiktos. „Norėčiau pasakyti, jog Ukrainos vyriausybė deda dideles pastangas pasiekti užsibrėžtų tikslų kelyje į euroatlantinę integraciją", sakė NATO vadovas.

Būkime pažįstami!

Neseniai atvažiavusiems, norintiems skaityti DRAUGĄ, siųsime jį 1 mėn. nemokamai. Praneškite savo pavardę, vardą, adresą ir telefono numerį raštu (DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629) arba telefonu 773-585-9500.

Būkime pažįstami! (JAV)

vardas, pavardė

adresas

miestas, valstija, zip

telefono numeris

RŪPESTIS ALKOHOLIO GAMYBOS PRIVATIZAVIMU

Netrukus bus tiksliai žinomas galimų Lietuvos alkoholio gamybos įmonių pirkėjų ratas. Tačiau kai kurie parlamentarai, pirmiausia, konservatorių frakcija baiminasi, kad šiam privatinimo sandoriui gali pristigti viešumo bei skaidrumo ir kad, tuo pasinaudojus, į alkoholio pramonę įsiskverbs šešėlinės ar nusikalstamos grupuotės. Pagalbos ieškoma net Valstybės saugumo departamente.

Pastaruoju metu įvairių pakraipų Lietuvos politikai suskato daryti pareiškimus, kupinus nerimo, jog valstybės alkoholio įmonės gali atsidurti ne visai švariose rankose. Įtampa auga ir dėl to, kad privatinimo pradžia jau visai čia pat: Kauno „Stumbro" ir kitų trijų įmonių pirkėjai privalo pateikti atitinkamas paraiškas.

Niekam ne paslaptis, kad „Stumbrą" norėtų įsigyti Latvijos bendrovė „Latvijas Balzams", kurią kontroliuoja prieštaringos reputacijos, nekart pavardę ir tautybę keitusio rusų verslininko Jurijaus Šeflerio įmonių tinklas. Šefleriui Rusijoje iškelta baudžiamoji byla dėl grasinimo nužudyti. Plačiai taip pat kalbama apie Kauno daktarų grupuotės susidomėjimą „Stumbro" privatinimo reikalais.

Tad neseniai ir, tikriausiai, neatsitiktinai susirūpinimą, ar alkoholio įmonių pardavimas vyks skaidriai pareiškė ir prezidentas Rolandas Paksas, ir kai kurie kiti politikai. Antai Seimo konservatorių frakcija kreipėsi į Valstybės saugumo departamentą, prašydama užtikrinti, kad alkoholio bendrovių privatinimo procese nebūtų leista dalyvauti su organizuotu nusikalstamumu susijusioms arba neaiškios reputacijos bendrovėms.

Kaip mūsų LE radijui paaiškino Seimo konservatorių frakcijos narys Jurgis Razma: „Iš tikrųjų norime žinoti, ar mūsų atitinkamos struktūros yra pasirengusios apsiginti nuo tų skverbimųsi. Kadangi Saugumo departamentas paprastai talkina Turto fondui tokiais klausimais, mes ir kreipėmės, norėdami būti tikri, kad mūsų valstybė sugebės apsiginti nuo galimo nusikalstamo pasaulio įtakos alkoholio pramonei, kad į šią sritį ateis skaidrus kapitalas ir visuomenė liks patenkinta šitos pramonės privatizavimo kryptimi".

Konservatoriai neslepia turį abejonių dėl valdančiosios daugumos pasiryžimo užtikrinti alkoholio įmonių privatinimo skaidrumą.

Anot Vaclovo Karbauskio, alkoholio įmonės parduodamos pačiu skaidriausiu būdu, kokį numato įstatymas, t.y. viešojo konkurso būdu.

Tačiau Valstybės turto fondo generalinis direktorius Povilas Milašauskas mūsų radijui gana aiškiai užsiminė, jog, kaip tokiais atvejais sakoma, nėra dūmų be ugnies: „Tai mes žinome, ne pirmą kartą spaudoje rašoma, mes puikiai žinome tą situaciją. Ir visi žino, kam reikia žinot".

Povilas Milašauskas pridūrė, jog visi, kas privalo, įdėmiai stebi padėtį. Mes imamės visų reikiamų priemonių, sakė generalinis direktorius, tačiau nenorėtume jų aptarinėti žiniasklaidoje.

Rimgaudas Geleževičius
Laisvosios Europos radijui ir „Draugui" iš Vilniaus

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

A † A
VLADAS GARSYS

Mirė 2003 m. gegužės 2 d., sulaukęs 85 metų. Gimė Lietuvoje, Marijampolės apskrityje, Jankų valsčiuje, Simokų kaime. Amerikoje išgyveno 54 m. Worcester, MA.

Nuliūdę liko: žmona Angelė; sūnus Algimantas su žmona Lucia Egle, anūkai Darius, Linas, Gintautas, Rima ir Gytis; sūnus Šarūnas su žmona Justina, anūkės Audra, Aria ir Laila; duktė Jūra su vyru Albertu, anūkai Dainius ir Saulius; kiti giminės bei artimieji Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionis bus pašarvotas antradienį, gegužės 6 d., nuo 5 v. p.p. iki 8 v.v. Dirsa–Morin laidojimo namų koplyčioje, 298 Grafton St., Worcester, MA 01604. Laidotuvės įvyks trečiadienį, gegužės 7 d. 11:30 v.r. Dirsa–Morin laidojimo namuose, iš kur velionis bus atlydėtas į Šv. Kazimiero bažnyčią šv. Mišioms 12:30 v. p.p. Velionis bus palaidotas Dangaus Vartų kapinėse, Putnam, CT.

Vietoj gėlių prašom aukoti Sisters of Immaculate Conception, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260-2053.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

A † A
JUOZAS PETRAS BARTKUS

Mirė 2003 m. balandžio 28 d. Ormond Beach, FL., sulaukęs 86 metų.

Gimė Kvėdarnos valsčiuje, Tauragės apskrityje. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: žmona Jadvyga Kukštaitė, sūnūs Antanas su žmona Dalia, Aloyzas su žmona Selna, anūkai Lisa, Alexas, Andrea ir vyras Mitchell, Lara, Alida ir Andrew, proanūkės Dalia ir Lara bei artimieji Charles ir Vida Murray; dr. Norbert ir Marytė Weder.

A.a. Juozas baigė Karo mokyklą ir Policijos akademiją Lietuvoje. Čikagoje priklausė Knights of Columbus bei buvo „Palangos" restorano savininkas Čikagoje.

Šv. Mišios už velionį bus atnašaujamos Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemonte (PLC 14911–127 St.), šeštadienį gegužės 10 d. 11 v.r.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose Mišiose.

Nuliūdę artimieji

Mūsų klubo nariui

A † A
JUOZUI BARTKUI

mirus, jo žmonai JADVYGAI, sūnums ALOYZUI ir ANTANUI bei visiems giminaičiams ir artimiesiems, reiškiame širdingiausią užuojautą ir drauge išgyvename gilų liūdesį.

Daytona Beach lietuvių klubas

Mano ilgamečiui draugui

A † A
ZENONUI MERECKIUI

iškeliavus į Amžinybę, reiškiame didelę užuojautą žmonai JŪRATEI, dukrai KRISTINAI, sūnums TOMUI ir MARIUKUI, seseriai LIUDAI bei visiems kitiems giminėms ir kartu su jais liūdime.

Albinas ir Dalia Kurkuliai

Mylimai mamai

A † A
JADVYGAI ŠAKALIENEI

mirus, reiškiame mūsų širdingiausią užuojautą jos dukrai ADELEI PLIENIENEI ir jos vaikams LORETAI ir ANDRIUI, sūnums ANTANUI ir BRONIUI bei jų šeimoms.

Irena ir Arūnas Draugeliai
Birutė ir Julius Lintakai
Onutė Liškūnienė
Aldona ir Bronius Maciukevičiai
Gražina ir Bronius Mikėnai
Roma ir Virgis Norkai

A † A
LORA MEDEINĖ KRUMPLYTĖ

Mirė 2003 m. gegužės 6 d., sulaukusi 28 metų.

Gyveno Willow Springs, IL.

Gimė 1974 m. rugpjūčio 16 d.

Nuliūdę liko: tėvai Valentinas ir Sylvia, sesuo Julia, teta Audronė Elvikienė su vyru Antanu, pusbroliai Arius ir Paulius, dėdė Vytautas Šimaitis su žmona Milda bei vaikais Vilija ir Rimu, pusseserė Danutė Armagno su šeima, pusseserė Linea Brouwer su šeima, teta Ona Žukauskienė su vyru Stasiu, pusbrolis Algis Žukauskas su šeima ir Dana Plenienė su šeima, teta Janina Stalveters su šeima ir teta Elzbieta Švegždienė su šeima Lietuvoje ir visa Šimaičių giminė Lietuvoje bei kiti giminės, pažįstami ir draugai.

Lora nuo pat vaikystės buvo ateitininkė.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, gegužės 8 d. nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, gegužės 9 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto velionė bus atlydėta į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

Aš taip tikėjau beprasmiu vėju.
Čiurlena rasos, gegužis basas.
Gal ne gegužis, tik susigūžęs
Mažytis pūkas ant delno sukas.
Žieduos pragysta šviesi vaikystė.
Garuoja žemė, rieškučiom semia
Gyvybę rausvą ir tylų skausmą....
Giedrė Rakauskaitė

Netekus brangios dukrelės

A † A
LOROS,

SYLVIĄ ir VALENTINĄ KRUMPLIUS, sesutę JULIĄ bei visus artimuosius nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdime.

„Draugo" darbuotojai

Nuoširdžiai užjaučiame **SYLVIĄ, VALENTINĄ ir JULIĄ KRUMPLIUS** taip netikėtai netekus dukrelės ir sesers

A†A
LOROS.

Mūsų širdys kartu su Jumis.

Meno mokyklėlės mokiniai, mokytojai ir tėveliai.

Brangiai dukrelei

A † A
LORAI

pačioje jaunystėje, pačiame pavasary netikėtai pas Viešpatį išėjus, nuoširdžiausiai užjaučiu SYLVIĄ IR VALENTINĄ KRUMPLIUS, JULIĄ KRUMPLYTĘ ir visus jų artimuosius.

Šypsančią, draugišką Lorą ilgam prisimindama

Nijolė Užubalienė

A † A
Architektui
ALBERTUI KERELIUI

mirus, nuoširdži užuojauta jo visai šeimai.

Architektas Edmundas Arbas

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Gegužės 11 d., 10:30 val. ryto Mišiose Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje bus meldžiamasi už gyvas ir mirusias motinas. Visi kviečiami maldai, dėkojant Dievui už patį nuostabiausią ir artimiausią žmogų — mamą. Po Mišių visi kviečiami į parapijos salę, kur bus meninė programa, dainos, žaidimai ir kuklios vaišės.

Jaunimo centre JAV LB XVII Tarybos rinkimai dar vyks gegužės 10–11 d. Šeštadienį nuo 9 v. r. iki 1 val. p.p., sekmadienį po 10 val. r. Mišių iki 1 v. p.p. Jeigu nespėjote atlikti savo tautinės pareigos, tai galite padaryti šį savaitgalį.

Pedagoginiame lit. institute (Jaunimo centre, Čikagoje) gegužės 10 d., šeštadienį, nuo 10 val. r. iki 12 val. p.p. vyks naujų studentų registracija. Į akivaizdinį skyrių registruojami Čikagos ir apylinkių jaunuoliai, šiemet baigiantys ar anksčiau baigę lit. aukštesniąją mokyklą. Į neakivaizdinį skyrių gali registruotis tik gyvenantys JAV arba Kanadoje. Kviečiami lituanistinių mokyklų abiturientai ir neseniai iš Lietuvos atvykusieji gilinti žinias PLI. Trejų mokslo metų kreditus užskaito kai kurie JAV universitetai ir kolegijos. Smulkesnes informacijas teikia Milda Šatienė tel. 708-409-0216.

Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, gegužės 16 d., 7:30 val. vak., atidaroma Lietuvos dailininkų sąjungos, Kauno skyriaus rengiama dailės paroda „Vanduo ir spalva. Tėviškės vaivorykštė". Dalyvauja 18 dailininkų iš Kauno, Marijampolės ir Druskininkų.

„Ave Maria!" — tai gražiausias ir prasmingiausias pasveikinimas Dievo Motinai Marijai, juo labiau, kai jis atliekamas giesmės garsais... Koncertą Motinos Marijos garbei ruošia Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje gegužės 17 d., šeštadienį, 5 val. p.p. Giedos „Dainavos" ansamblis ir žymieji lietuviai solistai. Visi nuoširdžiai kviečiami atvykti ir pasveikinti Mariją jai skirtame gegužės mėnesyje.

Paulius ir Birutė Gyliai, gyv. Olympia, WA, Draugo fondo pavasario vajui atsiuntė 150 dol., pasiekdami 1,000 dol. įnašus ir tapdami DF garbės nariais. Sveikiname naujus garbės narius ir dėkojame už paramą Draugo fondui.

Vacys ir Danutė Jakovickai, gyv. Palos Hills, IL, Draugo fondo pavasario vajų parėmė 150 dol., pasiekdami 800 dol. sumą. Už paramą tariame didelį ačiū.

JAV LB XVII Tarybos rinkimai Cicero, IL, dar vyks ir gegužės 11 d., sekmadienį, nuo 8 iki 11:30 val. r., Šv. Antano parapijos patalpose. Tarybos rinkimų komisija labai ragina ir kviečia, kad iš tolimesnių vakarinių priemiesčių lietuviai atvyktų į šį svarbų balsavimą, tuo parodydami, kad mums dar svarbu ilgai išlikti tvirta, organizuota lietuviška bendruomene.

Dėmesio puošiantiems artimųjų kapus Šv. Kazimiero kapinėse. Pagal naujus potvarkius, negalima sodinti krūmelių, rožių, negalima apdėti akmenukų ar aukštų kraštelių (borders). Viskas turi būti lygu su žeme. Taip pat negalima sodinti gėlių antroje paminklo pusėje, nes ta žemė priklauso kitiems. Prašoma kapus puošti gražiai, kaip ir praeityje. Šios taisyklės nėra naujos — kiekvienas, įsigyjantis sklypą kapinėse, kartu gauna ir informaciją, kas leidžiama ir ko neleidžiama.

Šv. Kazimiero lietuvių kapinių 100 metų jubiliejus bus š.m. liepos 12 d., tačiau lietuviai nori ypatingu būdu jį švęsti Atminimo šventėje (Memorial Day) gegužės 26 d., pirmadienį. Procesija prieš Mišias bus 9:15 val. r., Mišios — 10:30 val. r. Dalyvaus kardinolas Francis George ir daug dvasininkų. Visiems lietuviams jau iš anksto primenama, kad dalyvavimas šioje šventėje labai svarbus, o priežastys turbūt visiems aiškios. Po Mišių visi rinksis prie kapinių steigėjų paminklo, 111 Str. ir Pulaski, kur bus atitinkamos apeigos.

Maironio lit. mokykloje, Lemonte, registracijos naujiems mokiniams nebus. Klasės jau sudarytos iš jau besimokančių, jų brolių bei seserų. Dar yra kelios vietos lietuvių kalbą silpnai žinantiems ir 7, 8, 9, 10 skyriuose. Mokyklos vadovybė apgailestauja, kad dėl patalpų stokos reikia imtis tokių priemonių.

XII Mokslo ir kūrybos simpoziumo atidarymas bus gegužės 21 d., trečiadienį 12:45 val. p.p., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

„Žiburėlio", Montessori mokinukų meno darbų paroda ruošiama gegužės 9 d., penktadienį, 6:30 val. v., Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte. Atidarymo metu koncertuos „Vyturio" vaikų choras, vadovaujamas Dariaus Polikaičio. Bus vaišės. Visi kviečiami.

Gegužės 10–11 d., nuo 9 v. r. iki 1 val p.p., Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, koridoriuje prie didžiosios salės durų, dirbs rinkiminė komisija, kuri patarnaus balsuotojams, atėjusiems balsuoti JAV LB XVII Tarybos rinkimuose. Visi Lemonto LB gyventojai bei iš kitų vietovių gali balsuoti PLC. Kviečiame visus kuo gausiau dalyvauti šiuose rinkimuose.

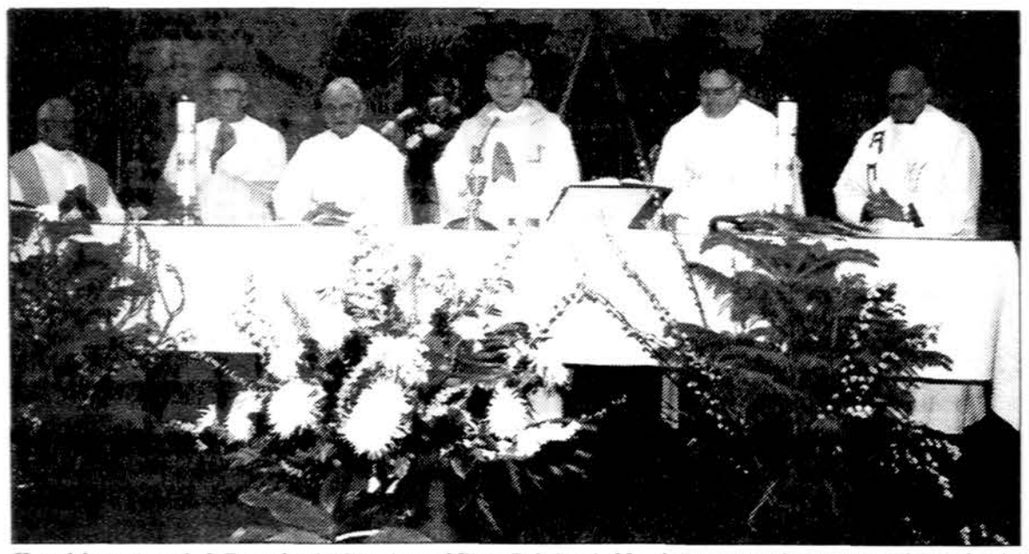

Koncelebruotos prel. J. Prunskio laidotuvių šv. Mišios Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje. Iš kairės kunigai: Kazimieras Ambrasas, SJ, Jonas Duoba, MIC, prel. Ignas Urbonas, kun. Algirdas Paliokas, SJ, t. marijonų provincijolas kun. Donald Petraitis, MIC, kun. dr. Kęstutis Trimakas.

ILSĖKIS RAMYBĖJE, IŠTIKIMASIS DIEVO TARNE

Dr. Vincas Kudirka savo eilėraštyje „Kol jaunas, o broli" nurodo kelią, kuriuo kiekvienas žmogus turėtų eiti: kad „nesupelytum ir neitum į kapą, be likusio ženklo, kad žmogumi buvęs..." Atrodo, šie žodžiai buvo specialiai skirti prel. dr. Juozui Prunskiui, kurį su pagarba ir širdgėla lietuviškoji visuomenė palydėjo į Amžinojo poilsio namus š.m. gegužės 2 dieną. Prel. Prunskis šioje Žemėje paliko tokį ženklą, kuris neišdils, kol joje gyvens bent vienas lietuvis.

Čia nežadame rašyti nekrologo ir išskaičiuoti visus gausius velionio pasiekimus, darbus, nuopelnus. Tai, be abejo, padarys kiti, kurių širdys kupinos dėkingumo šiam pasišventusiam kukliam kunigui už paramą, suteiktą pagalbą, gerą patarimą bei pamokymą. Norime bent trumpai stabtelėti ties atsisveikinimo vakaru gegužės 1 d., ketvirtadienį, ir laidotuvėmis gegužės 2 d., penktadienį.

Prel. dr. Juozas Prunskis atsikyrė su šia Ašarų pakalne 2003 m. balandžio 26 d., sulaukęs 95 metų amžiaus. Jau senokai jis negalavo, tad buvo išsijungęs iš visuomeninės bei žurnalistinės veiklos, bet toli gražu neužmirštas: nuolat girdėjome apie vieną ar kitą premiją, konkursą, apdovanojimą, atliktą prel. J. Prunskio dėka. Jis buvo įkūręs daug fondų ir fondelių, iš kurių ir buvo atliekami šie apdovanojimai nusipelniusiems asmenims, ypač pasižymėjusiems krikščioniška, karitatyvine, visuomenine veikla. Daug premijų buvo skiriama ir jaunimui, skatinant rašyti, mylėti savo tėvynę Lietuvą.

Prelatas J. Prunskis buvo daugialypė asmenybė: ir kunigas, ir žurnalistas; ir skautas, ir ateitininkas; ir dosnus mecenatas, ir tylus, kukliai gyvenantis, savo asmeniniais reikalais mažai besirūpinantis, lietuvis, patriotas, dvasininkas.

Ketvirtadienio, gegužės 1 d., vakare į Petkus Lemont laidojimo namus susirinko gausus būrys tautiečių pareikšti pagarbą velioniui ir geru žodžiu palydėti jį į paskutinę žemiškąją kelionę. Atsisveikinimo programai vadovavo dr. Antanas Razma, prieš pradedant, pakvietęs Pal. Jurgio Matulaičio misijos kapelioną kun. Algirdą Palioką, SJ, sukalbėti šermenų maldas. Kartu su kun. Palioku apeigas atliko ir prel. Ignas Urbonas, šiuo metu gyvenantis prie Pal. J. Matulaičio misijos ir talkinantis jos tikinčiųjų sielovadai. Maldų pabaigai visi susirinkusieji jautriai pagiedojo „Marija, Marija".

Mirusio prel. J. Prunskio brolio Vlado sūnus dr. Jonas Prunskis papasakojo apie savo dėdės asmenį, jo atliktus darbus, nueitą prasmingo gyvenimo kelią, įpindamas ir šiltų asmeniškų prisiminimų. Ypač paliko įspūdį pasakojimas apie paskutinį jauno kun. J. Prunskio atsisveikinimą su mama atobusų stotyje, kai jis turėjo skubiai išvykti iš Lietuvos, nes grėsė pavojus būti bolševikų suimtam. Kai motina pradėjo ašaroti, sūnus ramiai pasakė: „Neverk, mama, nes gali kas pamatyti ir pamanyti, kad aš bėgu iš Lietuvos. Geriau mėginkime šypsotis, tai nekils įtarimų..." Ir tik po 20 metų, po tikrai herojiškų pastangų, net asmeniškai kreipiantis į JAVse besilankantį sovietijos diktatorių Chruščiovą, prel. Prunskiui pavyko vėl susitikti su mylima mama — šį kartą jau nereikėjo slėpti džiaugsmo ašarų, nes susitikimas įvyko Čikagos oro uoste.

Trumpu žodžiu sudiev prel. Prunskiui tarė prel. dr. Ignas Urbonas, atsisveikindamas Kunigų vienybės vadu. Jis apgailestavo, kad kasmet šios prasmingos organizacijos narių gretos retėja, iškeliaujant jiems ten, kur ir prel. Prunskis iškeliavo.

„Draugo" vyr redaktorė D. Bindokienė, atsisveikindama dienraščio ir apskritai žurnalistinį darbą dirbančiųjų vardu, dėkojo už ilgų metų bendradarbiavimą: prel. Prunskis buvo ne tik nuolatinis uolus dienraščio bendradarbis, bet ir redaktorius, pats pirmasis pradėjęs redaguoti šeštadieninį priedą. Jis buvo šviesus pavyzdys visiems lietuviams žurnalistams, nes niekuomet nieko neįžeidė, neužgavo, pasižymėjo tolerantiškumu ir atlaidumu.

ALTo ir Katalikų federacijos vardu atsisveikino adv. Saulius Kuprys. Jis pastebėjo, kad „prelatas buvo tampriai susijęs su šių abiejų organizacijų veikla. Pačiomis pirmosiomis dienomis Amerikoje jis įsijungė i Katalikų federacijos spaudos skyrių ir tapo jo direktoriumi. Vėliau daug metų buvo ALTo informacijos direktorium ir atkakliai kėlė Lietuvos bylą amerikiečių valdžios įstaigose. „Prelato gyvenime žodis buvo pagrindinė jo išraiškos forma. Sakytu ar rašytu žodžiu jis kėlė dieviškų tiesų tikrovę, o gyvenimą siekė perkeisti dieviškąja malone. Dėkojame Apvaizdai, kad turėjome progos su prel. Prunskiu bendrauti, iš jo mokytis, kaip gyventi krikščioniškai ir prasmingai".

Ateitininkų federacijos ir Dainvos stovyklos vardu kalbėjo Juozas Polikaitis, pabrėždamas, kad „prelato pirmoji meilė buvo katalikiškas lietuviškas jaunimas, jaunas kūrėjas, būsimas rašytojas, žurnalistas ar bręstantis lietuvių visuomenės veikėjas. Norėdamas paskatinti jaunuolį prie plunksnos, prel. Prunskis skelbė konkursus, skyrė premijas, steigė fondus. Dievo duotomis žemiškomis gėrybėmis jis labai dosniai dalinosi su kitais.

Jis buvo pareigingas, ištikimas ir pavyzdingas ateitininkiškos šeimos narys. Savo gyvenimu ir darbais liko ištikimas ateitininkijos principams. Kartu su vysk. Antanu Deksniu 1941 m. įkūrė pirmąją ateitininkų kuopą Amerikoje. Įsteigė 'Ateities' žurnalo jaunųjų kūrėjų fondą, skyrė premijas jaunimo konkursui apie šv. Kazimierą, įsteigė fondą ateitininkių Korp! Giedrai skirti metines premijas lietuvei moteriai, pasižymėjusiai krikščionybės idealų ugdymu. Prisidėjo prie knygos 'Ateitininkai, komunistų ir nacių kankiniai' (1991 m.) redagavimo. Rėmė Lietuvos ateitininkų bibliotekas ir Berčiūnų stovyklavietę..."

Lietuvių fondo valdybos pirm. Povilas Kilius savo trumpoje kalboje paminėjo, kad prel. J. Prunskis Lietuvių fondui globoti paliko atskirus fondus, iš kurių kasmet teikiama parama arba skiriamos premijos jų nusipelniusiems lietuviams. LF vardu kalbėtojas išreiškė užuojautą prel. Prunskio artimiesiems.

Lietuvių Skautų sąjungos ir Pasaulio lietuvių centro vardu a†a prel. Prunskį atsisveikino ir šiltų žodžių pasilikusiems jo artimiesiems pasakė Rimantas Griškelis, o Birutė Jasaitienė atsisveikino JAV LB Socialiniu reikalų tarybos bei JAV LB Krašto valdybos pirmininko A. Gečio vardu. Ji taip pat priminė prel. Prunskio dosnumą ir jo įsteigą vyresniojo amžiaus asmens, pasižymėjusio krikščioniška–visuomenine veikla premiją, kurią iš prel. Prunskio fondo kasmet skiria Socialinių reikalų taryba.

Vydūno fondo vardu tru .- pai atsisveikino Leonas Maskaliūnas, Lietuvos Dukterų draugijos vardu — Joana Krutulienė, Ateitininkų šalpos fondo vardu — Laima Šalčiuvienė, o Draugo fondo vardu — Bronius Juodelis. Pastarasis pareiškė, kad a†a Juozas Prunskis buvo pts didžiausias DF garbės mecenatas, paaukojęs didžiausią įnašą.

Atsisveikinimai baigti skautų tradicine daina „Ateina naktis..."

Penktadienį, gegužės 2 d., a†a prel. Prunskio palaikai buvo palydėti į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kur gegudlingas Mišias už jo sielą koncelebravo kunigai: Donald Petraitis, MIC, Jonas Duoba, MIC, Kazimieras Ambrasas, SJ, Kęstitis Trimakas, Algirdas Paliokas, SJ, ir prel. Ignas Urbonas. Mišių metu giedojo solistė Praurimė Ragienė.

Ilga virtinė automobilių palydėjo velionį į Šv. Kazimiero lietuvių kapines ir paskutinį kartą atsisveikino su jo žemiškaisiais palaikais, tvirtai tikėdami, kad jis jau džiaugiasi užtarnautu poilsiu Dievo namuose.

Iš kapinių laidotuvių dalyviai susirinko į Willowbrook salę pietums, pabendrauti tarpusavyje ir pasidalinti įspūdžiais apie šį kilnų, daugelio gyvenimą palietusį Žmogų. Ilsėkis ramybėje, ištikimasis Dievo tarne!

Danutė Bindokienė

„ŽALTVYKSLĖS" TEATRAS KVIEČIA Į PREMJERĄ!

Čikagos dramos sambūris „Žaltvykslė" kviečia visus mėgstančius teatrą, pažiūrėti Ilonos Čiapaitės režisuotą Tennessee Williams pjesę „Pasmerkti namai". Pagrindinius vaidmenis sukūrė Dalia Cidzikaitė ir Linas Umbrasas. Prieš spektaklį žiūrovai matys Algimanto Petraičio ir Vitalijos Pulokienės atliekamą poetinę muzikinę kompoziciją. Premjera įvyks gegužės 18 d., 3 v. p. p., Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Bilietus galite įsigyti prieš spektaklį arba „Seklyčioje". Teatrą remia Amerikos Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Visi maloniai kviečiami!

A.A prel. dr. Juozo Prunskio gimines po laidotuvių gegužės 2 d. Willowbrook salėje

Prie prel. Juozo Prunskio karsto — jo sesuo dr. Ona Garunienė (priekyje) ir kiti artimieji.

Visos nuotraukos **Vytauto Jasinevičiaus**

SKELBIMAI

Advokatas
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas
Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
E-mail: Gibaitis@aol.com
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S.Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

IMIGRACINĖS TEISĖS ADVOKATAS
AURELIUS BUTVILAS
Tel. 312-580-1217
135 S LaSalle #2300 Chicago, IL 60603
Galimos konsultacijos šeštadieniais

DARIUS R. DIRMANTAS
ADVOKATAS
VAIRAVIMO IR KRIMINALINIŲ TEISIŲ SPECIALISTAS
Raštinės Čikagoje ir Oak Lawn.
Tel. 877-Gynėjas arba 877-496-3527

PINIGAI Į LIETUVĄ, Į RANKAS
Patikimai ir sąžiningai Jums patarnaus ponia Janina.
Tel. 773-737-1286.